

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 32 (137)

TORONTO, Ontario, 1952 m. Rugpjūtio (August) mėn. 14 d.

Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa
SAVAITRASTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

IS KUR TAS GINČAS?

Pastaraisiais metais politiniai mūsų horizontai per daug apsiaukė. Ne taip seniai mes buvome kitų tautų rodomi pavyzdžiu dėl protingai sukurto kovos dėl laisvės organizacijos, derinančios du pagrindinius veiksmus — suverenės tautos valią skelbiančią VLIKą, kilusią iš tautos rezistencinės kovos sąjūdžio, ir valstybinio aparato likučius — diplomatinis atstovus, kaip vėlybinio tęstinumo įrankius. Struktūrinė schema dar ir šandien tebėra ta pati, tačiau joje įsikerojo apgailėtinas nesutariamo vėžys, trukdantis visą darbą.

Eilę metų anojose schemoje laisvės kova buvo vedama be jokių kliuvinių. Daugiausia aktyvumo parodė ir daugiausia nudirbo VLIKas. Dėl to, rodos, niekas nesiginčys. Jis buvo visiems masas ir didelis autoritetas. Jis niekam nekliauvo, nes nieko nevaldė, o visą savo dėmesį koncentravo į laisvės kovą, stengėsi veikti pasaulio galybes bei viešąją pasaulio opinioniją, kur reikiant, pasinaudodamas diplomatių pagalba, šaukdamasis taip pat organizacijų ir pavienių asmenų paramos. Ir kas galėjo, visi gelbėjo. Kad VLIKas būtų kur kas negero padaręs, dar, rodos, niekas nedrįso teigti. Ginčas ne dėl to prasidėjo. Jis prasidėjo dėl to, kad atsirado žmonija, kurie ėmė šaukti, kam jūs dirbate? Vieni ėmė šaukti, kam VLIKas nėra mūsų ar mūsų mielos partijos, kai jis, partijų bei rezistencinių sąjūdžių pagrindų sudarytas, kiti — kam ten mums nemaloni grupių proporcija susidarė, kam neįvedama naujų formacijų atstovų ir t.t. Perilga čia būtų vertinti visas ryšius su tuo keliamas tezes bei argumentus, tačiau norisi nurodyti pagrindinį viso šio ginčo momentą, paprastai užglusinamą didelio erzelio.

VLIKo perversmo reikavimas kilo ne iš jo darbo trūkumų, ne iš noro jo pastangas ir darbą padaryti veiksmingesnį jo tiesioginės veiklos dirvoje, ypač plačiam pasauliui keliant Lietuvos laisvės bylą, bet grynai dėl kaikiurių asmenų bei grupių ambicijos ten taip pat dalyvaui arba didesnės įtakos įgauti. Atseit, tai grynai partinis užsispyrimas. Užsispyrimas, kuriam paaukojamas patis laisvės kovos reikalas, nes jis išsiskiria ir antros pusės užsispyrimą, o ginčai su-

da visą laiką ir energiją. Tuo rei kalu mes jau girdėjome daug visokių argumentų, gudravimų ir sofistikos, bet niekas dar nenurodė, kokios naudos būtų laisvės kovos sekmingumui, jei tie partinių ambicijų reikalavimai būtų patenkinti. Logiškai galvojant, tiesa, galėtų pasakyti, kad tada baigtųsi ginčai, nebektų eikvoti energijos nei laiko ir galima būtų sekmingiau dirbti. Atseit, pagal patarę — būk protingesnis ir nusileisk — reikiama partinės ambicijos patenkinti. Taip galvoti būtų galima, jei būtų garantijos, kad vėl neatiras naujų partinių ambicijų ir vėl kas nors nepareikalautų sau vietos, Kurgi būtų galas? Juk savo metu, netik Lietuvoje, bet ir užsienyje jau, VLIKas buvo apjungęs visas politines sroves bei rezistencinius sąjūdžius, nieko kovojančio už jo ribų nebuvo likę, o dabar štai iš nūtrupelių ir netilpusių į anas grupes susidarė naujos partijos ir šaukia. Tiesa, nacionalistai anksčiau VLIKe buvo atstovaujami. Paašikėjus tam tikriems jų ankstyvesniems veiksmams, jų atstovai buvo pašalinti. Ir pašalinę jis buvo, kaip žinoma, rūpestiu kaip tik tu pačių grupių, kurių atstovai dabar VLIKe daugiausia triukšmauja dėl jiems kažkodėl nepatinkančios proporcijos, tarytum ji svarbi ir kokiame Achesonui, Edenui, Adenaueriui, de Gasperiui, Schumanui ar pasaulio tautos, į kurias veiki yra VLIKo uždavinys.

"Būti protingesniems", be to, trukdo dar vienas labai svarbus momentas. Tuo, būtent, būtų pažeisti patys mūsų centrinio laisvės kovos organo pagrindai. VLIKas buvo sukurta Lietuvoje visų rezistencinių pajėgų susitarimu, o vėliau yra gavęs jau bolševikinėje antroje okupuojamo krašte susikūrusio rezistencijos centro įgaliojimus veikti jo vardu užsienyje. Tai yra momentas, kuris VLIKą padaro kovojančios tautos valios reikškę, jos atstovu. Dabartinėje tarptautinėje padėtyje šita savybė dar nėra taip svarbi, bet ir labai neužilgo gali ateiti momentas, kada laisvajam pasauliui reikės mums turėti tautos valią skelbiančią organą, bet ne kažkokį emigrantinį centrą, kokiu ji padarytumė, pradėjus reformuoti pagal partiečių svyruojančias ambicijas.

Kan. Liet. Bendruomenės žiniai

LAIK. KLB ORG. KOMITETO RUGPJŪCIO MĖN. BIULETENIS

A. PIRMOSIOS KLB TARYBOS ATSTOVŲ SĄRAŠAS

- QUEBEC APYGARDA:**
1. Arlauskaitė Marija, 257 balsai, Montreal,
 2. Juškevičienė Petronėlė, 240 balsai, Montreal,
 3. Kordelis Jonas, 213 balsai, Verdun,
 4. Rickus Kazimieras, 192 balsai, Montreal,
 5. Lukoševičius Petras, 188 balsai, Baucherville,
 6. Andriuskevičius Kostas, 179 balsai, Montreal,
 7. Toliusis Kostas, 168 balsai, Montreal.
- ONTARIO APYGARDA:**
1. Gutauskas Jonas, 909 balsai, Toronto,
 2. Sapoka Adolfas, 792 balsai, Toronto,
 3. Sidlauskaitė Agota, 768 balsai, Ottawa,
 4. Pacevičius Antanas, 746 balsai, Toronto,
 5. Zubrys Alfonsas, 716 balsai, Toronto,
 6. Grigaitis Kestutis, 706 balsai, Toronto,
 7. Poplauskas-Ramūnas Antanas, 688 balsai, Ottawa,
 8. Matulionis Jonas, 687 balsai, Hamilton,
 9. Indrelaitis Ona, 677 balsai, Toronto,
 10. Todoraukas Juozas, 668 balsai, Hamilton,
 11. Veikonis Povilas, 656 balsai, Hamilton,
 12. Alšauskas Pranas, 636 balsai, Toronto,
 13. Juozapavičius Antanas, 633 balsai, Toronto,
 14. Yokušienė Marija F., 623 balsai, Toronto,
 15. Simanavičius Jonas R., 618 balsai, Toronto,
 - Meilus Vytautas, 606 balsai, Toronto,
 17. Yokušynas Jonas, 587 balsai, Toronto,
 18. Boniūnas Petras, 586 balsai, St. Catharines,
 19. Prapuolenytė Stasė, 577 balsai, Hamilton,
 20. Treigys Sergijus, 568 balsai, Toronto,
 21. Ceponis Pranas, 562 balsai, Toronto,
 22. Yčas Jonas, 551 balsai, Toronto,
 23. Šalkauskas Algirdas, 549 balsai, Toronto,
 24. Gaiztūnas Jeronimas, 549 balsai, Toronto,
 25. Lukošius Kostas, 546 balsai, Toronto,
 26. Stepaitytis Herbertas, 534 balsai, Toronto,
 27. Slizys Jokūbas, 505 balsai, Toronto,
 28. Mankuviene Ieva, 496 balsai, Toronto,
 - WINNIPEG-MANITOBA APYGARDA:**
 1. Lioukavičius Povilas, 106 balsai, MacGregor,
 2. Činga Jonas, 104 balsai, Winnipeg.
- VAKARŲ APYGARDA:**
1. Juškeitis Jonas J., Toronto,
 2. Kontautas Adomas, Edmonton,
 3. Šlugdinas Paulius, Edmonton.
- Pastaba: Šioje Apygardoje balsavusių nebuvo. Specialiu Laik. KLB Org. Komiteto nutorimu Apygardoje išstoti 3 kandidatai yra KLB atstovai.
- (Nukelta 2 psl.)

VLIKas IŠRINKO VYKD. TARYBĄ

Rugpjūčio 1-3 d. vykusioje VLIKo posėdyjeose reikiama 2/3 VLIKą sudarančių grupių balsais sudaryta ir patvirtinta nauja Vykd. Taryba iš 5 asmenų:

1. Anksčiau VLIKo pakviestas Vykd. Tarybos pirmininku prof. K. Zalkauskas — Liet. Valst. Liaudininkų S-gos atstovas,
2. Dr. P. Karvelis — Ūkininkų Sąjungos atstovas,
3. P. T. Šidiškis — Liet. Tautinio Sąjūdžio atstovas,
4. Doc. M. Brakas — Maž. Lietuvos Tarybos atstovas,
- Prof. Z. Ivinskis — Vykd. Tarybą įeiti nesutiko.

Renkanti naują Vykd. Tarybą, buvo pateikti dėl jo sąstato 2 sąrašai, iš kurių viename figuroavo prof. J. Brazaitis, ir tasai sąrašas VLIKe surinko tik 3 balsus, o kitas sąrašas — be prof. J. Brazaitis — surinko 7 balsus. Po to Lietuvių Fronto atstovas VLIKe prof. Z. Ivinskis ir Lietuvių Vieniybės Sąjūdžio atstovas VLIKe L. Prapuolenis pareiškė žodžiu, o vėliau įteikė VLIKo pirmininkui rugp. 5 d. raštu motyvuotą pareiškimą, kad jų grupės iš VLIKo pasitraukia.

Naujai išrinktoji Vykd. Taryba pirmame savo posėdyje rugp. 4 d. laikinai, kol iš JAV atvyks prof. K. Zalkauskas, pasiskirstė pareigomis ir darbo sritimis tokiu būdu:

1. Dr. P. Karvelis — VT pirmininkas, vadovuotas ir Užs. Reikalų Tarybos laik. Vald. tojas,
 2. P. T. Šidiškis — Laik. vice-pirmin. ir Inf. Tarybos bei Finansų Tarybos laik. Vald. tojas,
 3. Doc. M. Brakas — laki. vice-pirmin. ir Lietuvos Išsilaikymo Tarybos laik. Vald. tojas.
- Tame pat Vykd. Tarybos posėdyje, be kita ko, buvo aptarta artimiausių darbų programa ir schema, VLIKo statuto keitimas ir kiti skubesni reikalai.

VLIKo posėdyjeose, be kita ko, buvo priimtas Parvyžiaus konferencijoje pasiektas VLIKo

ir Lietuvos Diplomato bendradarbiavimo susitarimas. Artimiausiu metu laukiamas VLIKo Pirmininko ir min. S. Lozoraičio susitikimas Lietuvos laisvinimo bylos reikalams aptarti.

VLIKas, sunkiai susirgusio VLIKo pirmininko M. Krupavičiaus prašomas išrinkti jam pavaduotoją, jo ligos metu tuo pavaduotoju išrinko Dr. P. Karvelį. Be to, nutarta pradėti 1954. I. 1 VLIKo ir VT pirmininkų kiekvienų kalendorinių metų pradžioje VLIKe atnaujinti mandatus toliau jų pareigoms eiti.

LE. PLG sekretorius Dr. A. Trimakas lankėsi VLIKe

Rugpjūčio 2 d., grįždamas iš Laisvųjų Juristų kongreso Berlyne, Dr. A. Trimakas lankėsi VLIKe ir jo posėdyje padarė išsamų pranešimą apie Lietuvos laisvinimo darbą JAV-bėse, taip pat sugestijas apie tokių veiksmų darbo suderinimą bei suintensyvinimą. Vakare svečiatuebingene buvo surušta kukli vakarienė, kurioje dalyvavo VLIKo ir VT nariai.

ELTA.

LF IR VIENYBĖS SĄJŪDŽIO ATSTOVŲ PAREIŠKIMAS
Eltos komunikato 1952. VIII. 6 apie naują Vykd. Tarybą atitaisymas

Nežiūrint, kad per VLIKo ir VT Pirmininkus buvo dėta pastangų atitaisyti numatytą skelbtą klaidingą Eltos komunikatą, vis tik jame yra palikę stambių netikslumų, dėl kurių esame priversti pasisakyti.

1. Eltos komunikatas 1952. VIII. 6. skelbia, kad VIII. 1-3 d.d. posėdyjeose buvo "sudaryta ir patvirtinta nauja Vykd. Taryba iš 5 asmenų".

Taip, Vykd. Taryba buvo sudaryta, bet ji nebuvo ir negalėjo būti patvirtinta. Nauja Vykd. Taryba tvirtinama tik po to, kai ji VLIKui pateikia savo darbų planą ir ji VLIKas priima.

2. Lygiai netiesa, kad VT buvo

sudaryta iš penkių asmenų. Z. Ivinskiui savo kandidatūrą dar prieš balsavimą atsiėmus, jo pavadė, iš antrojo (p. J. Norkaičio pasiūlyto) sąrašo, buvo išbraukta. Tad tame sąrašo liko tik keturi balsuojami kandidatai, nors prieš tai daugumos buvo nutarta sudaryti VT iš penkių asmenų. Ir tik po balsavimo kai kurių asmenų buvo pareiškta, bet nebaustu, kad Liet. Frontui yra rezervuojama valdytojo postas Vykd. Taryboje.

3. Eltos komunikatas apie pačius VT rinkimus sudaro tikrovę neatitinkantį išpūdi. Jeigu visuomenei tiekama iš VT rinkimų detalės, tai reikėjo pažymėti, jog per pirmąjį balsavimą p. Norkaičio pateiktas sąrašas (bet jau iš 4 asmenų) kvalifikuotos daugumos (7 balsų) nesurinko.

4. Kadangi iš Eltos komunikato susidaro netikslus išpūdis dėl abiejų kovos sąjūdžių LF ir VS pasitraukimo priežasčių, pridame VLIKo Pirmininkui įteiktą pasitraukimo iš VLIKo rašto nuorašą.

Prašau, Pone Redaktorium, priimti mūsų augštos pagarbos pareiškimą.

Pareiškimas

Diskusijų bei nutarimų, įvykusių š. m. geg. 27 - 28 d., birželio 26 d. rugpjūčio 1-3 d. VLIKo posėdyjeose, ir 1952 m. rugpjūčio 3 d. sudarytos Vykd. Tarybos - jos sudarymo būdo ir jos sąstato - akivaizdoje Liet. Frontas ir Liet. Vieniybės sąjūdis konstatuoja, kad:

1. VLIKas nutraukė ryšius su 1941 m. birželio 23 d. Tautos kilimo pastatytąja Laikinąja Lietuvos Vyriausybę, atstausia paaugę Lietuvos Valstybės suverenumą;
2. VLIKas nutraukė ryšius su krašto rezistencijos įgaliotinais užsienyje;
3. VLIKas paneigė rezistenciją (Nukelta 2 psl.)

ŽALKAUSKAS IŠVYKO EUROPON

Tarptautinės jėgos susikerta Baltijoje — LŽS-gos laiškas min. žadeikiui. — Katyno byla — Sovietai murma dėl olimpinio žaidimų.

(Niujorko bendradarbio ALMAUS).

• VLIKui patvirtinus Vykd. komisijos Tarybos sudėtį Karolis Zalkauskas su ponia praejusį trečiadienį išplaukė į "Vilkingą" Vakarų Vokietijoje, kur perims gerokai pajusius Lietuvos laisvinimo akcijos vadžias. Patikrintomis žiniomis, šiek tiek trūnimos dar įneša LRSantarvės, o dabar padėtis susikomplicavo dėl Lietuvos Fronto bei Vieniybės Sąjūdžio bylos. Z. Ivinskis nuo LF ir Prapuolenis nuo Vieniybės VLIKu įteikė 16 puslapių protestą ir iš jo, bent laikinai, kaip čia spėjama, pasitraukė, augstyn kojomis apversdami pagarsėjusią VLIKinę aritmetiką. VLIKas bent laikinai iš Europos nesikelsias.

• Po Baltiją šešėliai tebeplaukioja, ruseliai savo narsumą kiek aptamdė. Atrodo, jiems nepatinka Ridgway "aštrumas". Tik pagalvokite, jie pasiuntė pora šimtų bulgarų pagasinti graiki, tai šie bėgė 1½ val. kulkosvaidžiais tarškino. Kitaip jaučiasi mat ir Elada, kai užpakali laisvą pasaulį su visais arsenalais turi. Dana, gal dėlto, kad jų pozicija yra labiau išstumta, nesitaučia taip drąsiai. Ypač, kai Ridgway užsispyrė, jog NATO manevrai "operation Mainbrace", prasidėję pradžioje kitos mėnesio, būtinai apimtų ir danų Bornholmo salą. Naktimis klausydami sovietų sprausminių kriokimo virš galvų, danai mano, kad gal kartais būtų nemandu, sovietams špyga, kaip grai-

šiuo metu treniruojamos rusų masės. Rusams taip pat labai rūpėjo Kronštado tvirtovės pažeidimams iš oro. Bet, girdi, "išvadavus" Baltijos valstybes ir Rytų Vokietiją, remiantis nenugalimajai Stalino aviacija. Sovietų karo laivynas galėsias apsaugoti "savąją jūrą". Gi, admiralas Godt, vienas iš vokiečių povandeninių laivyno flotilijos vadų, ramina, jog nereikia perdau skirti demosis sovietų povandeniniam laivynui. Laisvojo pasaulio radaras ir sonaras, sovietų igulų bukas ir vadovaujančių karininkų iniciatyvos neturėimas, įgalinsią šį pavojų greitai panaikinti. Tuo tarpu gen. Ridgway savo vyriausiam štabe vykdė kaikiurius pergrupavimus. Patiekiami pavardės žmonių, nuo kurių sprendimo priklausys, kaip atrodys Pabaltijo miestai karui prasidėjus. Ridgway Siaurės Europos oro pajėgų viršininku paskyrė gen. W. R. Carter, kuris savo roštu priklausys vyriausiam Siaurinės Europos Sąjungininkų Armijos vadui britų admiralui Sir Patrick Brind. Šios armijos štabas yra Oslo, ir lietuviškoji problema jiems geriau žinoma, negu daugelis galvoja. Kai šios srities vyriausias vadas yra britas, įdomu kaip dabartinė padėtis vertinama britų kariniuose sluogsnuose. Esančios dvi nuomonės: Mr. Churchill neseniai jų bus apibūdinęs, kaip "a continuance of armed peace or cold war for a prolonged period"; (Latvių laikraščiai, pasiremami gerai informuotais savaisiais sluogsniais, (Nukelta 2 psl.)

SAVAITĖS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Raud. Kryžiaus konferencija pasibaigė tokiais pat ginčais, kaip ir vyko pirmąjį savaitę. Sovietai išvyko namo beabejo patenkinti, gavę progos varyti savo propagandą, o kad jiems nepasiseks praveisti jokių rezoliucijų, jie iš anksto žinojo. Pereitis savaitės posėdyjeose pirmininkaujantis J. Mac Aulay buvo daug griežtesnis ir propagandinių kalbų neleidė sakyti, o kai sovietai protestavo, suvažiavimas vis nubalsuodavo už pirmininką. Kai baigiamajame posėdy kalbėtojais — mesdami įvilginius į rusus — kvietė visus likti ištikimais R. Kr. humaniškajai misijai, rusai tylėjo ir visiems plojant nei rankos nepajudino.

Į nuolatinį T. R. Kr. komitetą išrinkti: ponia Amrit Kam, Indijos R. Kr. pirm.; Andre Francois Poncet, prancūzas; J. T. Nicholson, amerikietis; Dr. B. Paškov, rusas ir T. W. Sloper, brazilas. Vienbalsiai priimtas Indijos kvietimas 1956 m. konferenciją susaukti Indijoje.

Suvažiavimas priėmė eilę rezoliucijų, statuta, aptariantį C. Komiteto teises, bet su Sovietais bendros kalbos visdėlto nerado. Pabaigai torontiečiai sulaukė dar vienos pramogos. Vienas Vengrų delegacijos narys, išsėjęs pasivaikščioti į miestą, kelias valandas negrįžo. Jo draugai išsigando, kad bus pabėgęs, užaliarmavo policiją, o tas, pasirodė, buvo užtikęs, kad rimas su artiste vengre ir ten ramiausiai prasadėjo.

Europoje padėtis tebesikristalizuoja. Anglija Vokietijos sutartį ratifikavo, Prancūzija su Vokietija dar aiškinasi abi valstybes liečiančias problemas specialioje konferencijoje Paryžiuje. Didžiausias kliuvinyss yra Saaro klausimas. Jam išspręsti JAV siūlė tartis europizacijos principu. Bet abiejų pusių nusištatymai yra per daug priešingi, kad galima būtų laukti greito sprendimo. Vokietijos socialistai vis dar stovi prieš sutarties ratifikavimą, reikalauja jos reformos. JT komisija, skirta patikrinti rinkimų galimybių, po 1½ metų nesekmingų bandymų, savo darbą nutraukė, nes jos ir Rytų Vokietijai neįsileido. Tarp Graikijos ir Bulgarijos pereiną savaitę kilo incidentas, kai bulgarai užėmė upęje esančias dvi salutes, o graikai juos iš ten patrankų šūviais išmušė. Olandija

jau 5 savaites nepajėgia sudaryti vyriausybės.

Egipto naujoji vyriausybė nusavino karaliaus turtus, kurių vertė siekianti 2 bil. dol. — 4 rūmai, per 20 vilų, 100 automobilių, 1/2 viso krašto ariamos žemės, iš kurios sudaromas fondas žemės reformai. Iš viso naujoji vyriausybė šiek tiek perversmą, sustiprinti kraštą ūkiškai ir kariškai ir reikalauja, kad britai pasitrauktų iš Egipto teritorijos. Bet visa tai dar tebevyksta viduje. Jei partijos reformas trugdysis, gen. Naguib grąsina paskelbti diktatūrą. Britai pereiną savaitę pasiūlė jau dabar sudaryti Vid. Rytų komandą, pasiūlytą dar 1951 m. gale, bet JAV nelinkusios tokios komandos sudaryti tol, kol nebus susitarta su arabų valstybėmis. Britai tada diplomatiškai paaikškino, kad jie arabų valstybėms ten vietai numatą ir tik, kad jos prisidės.

Irane Mossadeghui ne taip jau sekasi, kaip iš pradžių atrodė. Parlamento pirmininku išrinktas didysis jo šalininkas, religinis krašto vadas Seyed Kashani, padėjęs nuversti Qavam, bet kariuomenės vadu paskirtas gen. M. Baharmast, šacho šalininkas. Parlamento priimtas įstatymas, Mossadeghą padaręs diktatoriumi ir Qavam turtų konfiskavimu ir t.t. užkliuvo senatę, o parlamentas atsisakė pratesti dar kovo mėn. priimtą karo stovio įstatymą. Mossadegh, atrodo, nori prasimušti praktiška veikla. Bandoma užmegsti derybas su Britais per Haagos tribunolą ir per Tarptautinį Banką. Tuo reikalauja JA V-bes atskrido Mossadegh patikėtinis Hussein Maki. Vyriausybė derasi su Cekoslovakijos delegatais dėl naftos pardavimo, su Argentina dėl nupirkimo tanklaiviu, už kuriuos mokėtų pacia nafta, o išduoti papildyti užplanavo apdėti mokesčiais turtinguosius. Tuo tarpu Britų kabinetas svarsto, ką reikėtų daryti, jei Irane įvyktų komunistų perversmas, kurio esą laukia. Britai dėl to tariasi su JAV.

Korėjoje naujujenu, mažiausia — tebevyksta borbardavimai iš anksto paskelbtą 78 vietovių ir smulkūs susidūrimai fronte, derybos tebestovi vietoj. P. Korėjos prezidentu perrinktas Rhee.

Lietuvoje šalinami maurai

Jau ne vieną kartą buvo pasklidę pasaulyje gandai, kad valymai vyksta ir Lietuvoje. Bet dažniausiai tai buvo siauresnio masto aprankiojimas dėl kurių nors priežasčių "iklimpsiujių". Bet šį kartą, matyti, vyksta didelis dalykas. nes pati Maskvos "Pravda" rugpjūčio 6 d. paskelbė, kad Lietuvoje vykdomi vadovaujančiųjų asmenų pakeitimai. Esą, į atsakingasias vietas paskiriami jaunesni žmonės. Girdi, jau pereinamais metais pusė komunistų partijos vadovaujančiųjų pareigūnų provincijose bus pakeisti. Būvę pakeista taip pat daug kolchozų vadovų.

O kas gi ištikrųjų dabar daroma? Faktų dar nežinome, bet abejonių nėra. Beabejo šalinami vad. "nepartiniai bolševikai", kurie dar buvo palikti įvairiose vietose žmonių nuotaukimas palaikyti, bet nepajėgę šokinėti pagal Maskvos švilpuką, arba šalinami ir komunistai, kurie nepajėgė linijos pasivyti. Jie savo misiją atliko ir džiaugsis, jei kartam vien atleidimo pakaks. O visa tai rodo, kad varžtai vis labiau ir labiau suspaudžiami.

Ką bombarduoti
JAV ir Kanada nusprendė lapkričio 14 d. padaryti priešatominis pratimus prie Niagara Falls. Pratimo esmė — suteikti pagalbą miestui iš Welland ir Lincolno apskrįsių ir Niagara Falls "kritus" atominėi bombai.

Niujorko valstybės civilinės apsaugos direktorius gen. leit. Cl. R. Huebner pareiškė, jog šis spritis pasirinkta dėl to, kad karo atveju pirmiausia galėtų būti metamos bombos iš Niujorko miesto, kaip į tirščiausiai gyvenamą sritį, ir į Niagara Falls dėl ten esančių elektros jėgainių, aptarnaujančių didžiulį plotą, o pagaliau dėl gausių malūnų šiame rajone — 70% visų JAV malūnų, kuriuos sunaikinus galėtų sutrikti gyventojų maitinimas. Per pratimus bus "numestos" 6 bombos, o apsaugos darbuose dalyvaus 10.000 žmonių, paliešti bus 100.000.

— Paryžius. — Jau paskelbta sudėtis vad. Schumano plano — plieno ir anglies sulietų pramonė — valdymo organo: po du prancūzas, vokiečius ir belgus ir po vieną italą, olandą ir liuksemburgietį.

AR NELAIKAS SUSTOTI?

Kas buvome Vokietijoje tremties stovyklose, prisimename, kaip mieliai imdavome į rankas lietuvišką laikraštį. Norėdavosi jį perskaityti išties, iki paskutinės kirtelės. Jie būdavo išgrobstomi, vis pritrūkdavo. Nerasdavai juose dvidešimt kalbinių kitiems, kaip kad dabar tai įėjo į madą. Žinomas buvo tik vienas kaltininkas ir priešininkas — bolševizmas, kurio auka ir mes esame.

Išemigravus į įvairius kraštus, kol nepasijusta stipriai įsitvirtinus, viskas puikiai klostėsi. Senesnės kartos ateiviai tikėjosi sulauksią paramos visuomeninėje veikloje, o naujieji džiaugėsi jų gausia parama tremtiniais ir nuveiktais kultūriniais bei tautiniais darbais. Niekam gerų norų netrūko.

Nesinori taip pat pamiršti, kai į Kanadą atvykę visi teisingai suprato čia išeinančio lietuviško laikraščio sunkumus, kiek senos kartos ateiviai buvo idėję į jį triušio ir pastangų. Visi dėjosi į remti, nors ir patys dar nedaug ką teudirbdami miškuose, prie statybų, geležinkelio, namų ūkio ir panašių darbų, bet su aiškia mintimi, kad šis vienintelis laikraštis sustiprėtų.

Neilgai toks darnus bendradarbiavimas tęsėsi. Tam viskam, rodos, visai nedaug tereikėjo. Reikėjo tik santūrios spaudos, tvarkomos ne vienos rankos, kuriai daugiau rūpi atskiras kromelis. Nešaliska spauda galėjo išlyginti betkokių pasitaikančių nesklaidumų. Bet, deja, ji buvo panaudota ne tam, kad jungti ir derinti, o tam, kad mesti kaltinimus tik kitiems, jokių būdu neprišimant nei kiek sau. Ir dabar matome numargintus sieksnius straipsnius su prokuroriškais kaltinimais tik kitiems, atseit — aš esu geras, o anie tokie ir tokie yra grovėjai, neklaužados ir kenkėjai. Pavėlėm tik į kairiojo laikraščio puslapius, kuriame tas labai madoje, ir kiek ten visokiausio pakaltinimo atsirasi ir vis prisidengiant vienybės ir daugumos sraiste. Prisiminkime iš netolimos praeities kairiųjų būdingus „perliukus“: kandidatus istačius į Bendruomenės Kr. Tarybą tučiuojant pasistengta jiems prisiegti spalvas; kitur jau porinama, kad tokie ir tokie kandidatai yra trefni — jų nerinkite; ALOKas pravedamas rinkimus išdavė balsuotojams pareiškusiems norą balsuoti paštu balsavimo lapelius, esą, pasielgė neteislingai; kitas ALOKas nedavė paštu balsuotojams balsavimo lapelių, esą, vėl pasielgė neteislingai, nes nepriširdinąs prie vietos sąlygų. Štai vėl porinama, kad girdi, destruktivusis elementas ėmęs reikšti savo užgaidas ir dar tas pačias, kurios pasireiškė ir Kanados lietuvių seimo metu.

Ir kam gi reikalingi tokie epitetai, visai nepagrįsti kaltinimai? Ar kad ką nors reikia parašyti, kad neliktų tušti laikraščio puslapiai?

Jeigu Toronte esanti dauguma išrinktų atstovų susirenka būsimam suvažiavimui pravedimo aptarti, net iš pačios Tarybos narių atsiranda fantastiškus išmislius rašančių, pamirštant, kad jie visuomenės yra rinkti ne pletkais užsiiminti, bet ryžtingam ir pozityviam darbiui.

Jau eina trečias mėnuo kaip įvyko rinkimai į Bendruomenės Kr. Tarybą, o vis dar nesibaigia sukti išvedžiojimai, kodėl taip, o ne kitaip įvyko. Vis dar nesusiaudoma, lyg būtų neaišku — ką esi pasėjęs, tą jau turi ir pianti. Skaičiai viską pasako. Nesvarbu ar rinktas bus žurnalistas, kunigas ar kitos profesijos žmogus, bet svarbu, kad visuomenės išrinktas eis tiesiu keliu ir atliks sąžiningai jam patikėtą pareigą. To visuomenė tikisi ir laukia iš kiekvieno Tarybos nario.

Jeigu spauda vis dar nėra tinkamai įsisauginusi sveikai galvosenai, taip ir norisi paklausti ar jau ne laikas daryti jai tinkamą operaciją, kad sugedimas nenuodų jai sveikos dalies. Kam skriausti skaitytojus duodant tiek daug pletkinės medžiagos, kuri jau yra ir taip per daug įgrisusi.

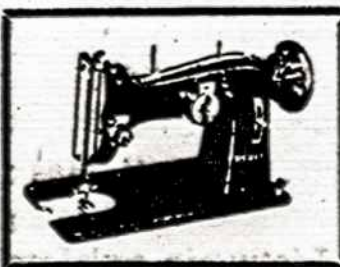
L. S.

ŽALKAUSKAS IŠVYKO EUROPON

(Atkelta iš 1 psl.)

sako, jog Churchillis vienam jų ekonomistui, dirbančiam Newfoundland, užtikrinęs, jog nėra abejonų, jog Pabaltijo padėtis nepasikeisianti „kurį laiką“. Latviai pikta pastebi, girdi, geriausias įrodymas, jog Churchillis tikrai jau persėjęs. Gi antroji nuomonė išveda, jog sovietai, įvertinę amerikiečių atominio ginklo pranašumą, savo dėmesį iš Europos permetė į Artim. Rytus, kur jie tikisi jų imperialistinės ambicijos gražiau galėsiančios tarpti. Amerikiečių karinė galvoseną buvo nekąta Jums nerfetuota, nes, kaip istorija rodo, ją koreguoja civiliai politikiečiai. Besiruošdami „Operation Liberty“, amerikiečiai šiuo metu savo kariams užsienyje išdavinė „belaivius“ kortelės, kad patekę pas sovietus galėtų būti greičiau atrasti. Jie tikisi, jog jų neištiks lenkų likimas Katyno ar milijonų vokiečių prie kanalų statybos... Kol kas jie pilnu tempu tik stato milžiniškas karo aviacijos bazes visame pasaulyje. Vien tik praėjusiais metais šių aerodromų statybai išleido \$500.000.000. Joms užbaigti dar reikės viso milijardo. Kitas milijardas su puse bus reikalingas radarui, angarams ir panašioms fanaberijoms. Gen. Norstad, girdi, jau šiuo metu turįs parengtą kovai 3.500 pirmos klasės lėktuvų.

• LŽS-gos Niujorko skyriaus valdybos sekretorius praėjusią savaitę pasiuntė laišką min. Žadeikiui, išreikšdamas susirūpinimą dėl nepaprastai suintensyvintos sovietų nekenkimo kampanijos. Laiške manoma, jog esamos transliacijos ir jų vertė nėra pakankamos išsaugoti lietuvių, kaip vakarų tautos ir valstybės, galvoseną ir potencialą, kuri „sovietai su azijatišku inžinieru ir su daliniu pasisekimu griauja“. Lietuvos Ministeris buvo prašomas atkreipti laisvės pasaulio vadovaujančios tautos

Siuvimo priemonių dėžutė su medžiogom

VELTUI

SIŪLAIS, PAVYZDŽIAIS, SAGOMIS —

IR PADEMONSTRAVIMAS NAMUOSE!

NAUJA STEBUKLINGA MAŠINA

KURI:

- * Išsiuva sagas
- * Ado
- * Daro paslėptas siūles
- * Išsiuvinėja
- * Apsiuvinėja

BE PRIDEDAMŲ DALIŲ!

VELTUI demonstruojama namuose 100 mylių apylinkėje. Su kiekviena mašina VOLTUI duodamas kirtimo formos

TIK ŠIA SAVAITĖ

FAMILY SEWING CENTRE

791 YONGE ST. - TORONTO - Telef. Kl. 0108

Naujasis sovietinis valymas

GEDIMINAS GALVA.

Maurų tragedija

Sovietai nuolat dirgindami vakariečių nervus, apsiginkluodami, nuolat budi vidaus reikalus betvarkydami. Ten yra daug kas negero, kuris apvaldomas tik dideli drausmė.

Besiruošdami naujam pasauliniam karui, be pasigailejimo nušluoja tuos maurus, kurie ilgą laiką šuniškai tarnavo. Ilga partitizmo tikino, kad net pačiais artimaisiais negalima pasitikėti. Žmogus nuolat svyruoja, vidiniai kovoją, palūžta, kai tarp idealo ir tikrovės prasiveržia bedugnė. Tuo atveju telieka vienas sovietinių viešpatijų dažnai išbandytas būdas, buvusius maurus išguiti, jei ne pakarti. Taip nutiko pastaruoju metu kiekviename krašte Balkanuose.

Valymas Rumunijoje

Š.m. gegužės mėn. pasklido gandas, kad Ona Pauker, Rumunijos užsienio reikalų ministeris, Stalino intymus bendradarbis, esanti atleista iš pareigų. Tass tik liepos mėn. išdriso apie tą įvykį paskelbti, nors Rumunijos augstieji komunistai atviraui puolė ją ir jos bendrininkus. Bukarešto šaltiniai kalba, jog operacija buvusi padaryta gana aštriu peiliu. Ona Pauker, Vasilius Luce, ministerio pirmininko pavaduotojas, finansų ministeris ir Teokari Georgescu, vidaus reikalų ministeris išguiti.

Birželio mėn. Komunistų partijos suvažiavime Aleksandras Maghirosas, Rumunijos Darbo (komunistų) Partijos sekretorius kalbėjo apie atleistuosius: „Partija, kuri vadovauja darbininkijai, negali pakęsti svyrųjančių, savanaudžių, palūžtančių ar išdavikų... Partija, siekianti laimėjimo, be pasigailejimo turi nušluoti įvairaus plauko savanaudžius“.

Kai šis kaltinimas buvo svies tas į akis vakarykščiams valdovams, turėta galvoje ne kas kitas, o ūkiškoji nesėkmė Rumunijoje. V. Luce 1951 m. birželio mėn. valietis reforma pasirodė nesėkminga. Naujai lei (piniginiams vienietui) pasirodžius, kainos nuolat kilo, nes trūko prekų, kurių nemažą dalį išvežė Sovietuosa neįvežus naujų „badaujančiai Rumunijai“. Darbi-

ninkija atsidūrė sunkioje padėtyje, nes atlyginimas liko pastovus. Jai nūraminti liko vienintelė išeitis — surasti atleidimo ožius.

Tas pats A. Maghirosas toliau aiškina: „Priešpartinė ir priešvalstybinė V. Luca veikla išryškinta sąryšyje su naujos valiutos įvedimu. Jis ne tik vilkino tą reformą, bet įvairiais būdais kenkė jos pilnutiniam įgyvendinimui...“ nes darbininkams būvę mokėta senosiomis lei prieš naujų įvedimą...

Dėl ūkinių reikalų puolama ir „neklaidingoji“ Pauker, kuri nuolat užstoja V. Luca. Ji kaltinama ir dėl žemės kolektyvizacijos atidėjimo, kolchozų visuotinio organizavimo vilkinimo...

Tačiau Ona Pauker pašalinata tik iš augstųjų administracinių pareigų. Ji paliko Partijos Orgbiuro nariu. Jei T. Georgescu liko perkeltas į mažiau atsakingas pareigas, V. Luca atsidūrė Partijos Kontrolės komisijos rankose.

Izraelio pažiūra

Izraelis, naujoji valstybė, daugelyje kraštų turi savos tautybės patikėtinių gana daugose pareigose. Jų yra apstu Sovietuose, bet nemažiau JAV. Sunku būtų įrodyti, kurie yra asmeniškai santykiai tarp tų augstųjų pareigūnų ir Izraelio, tačiau negalima dvejoti, jog jie visais atvejais yra linke paremti Izraelio politinius siekius.

Todėl visai suprantamas šaukimas Izraelio: Sovietai persekioja 3 mil. žydų už geležinės užtvartos. Ir iš tiesų, kai pačiuose sovietuose administracijos centrinis įstaigos, pav., Užsienio reikalų komasariatas, Litvinovo laikais buvęs veik išimtinai žydiškas, šiandien jau labai atskiestas. Tačiau negalima tvirtinti, kad jie nesuradę atitinkamų augstųjų pareigū, kurios nesimeta į akis kitose įstaigose.

Žydai palaipsniui išrikiuojami iš daugelio atsakingų vietų Sovietų pavergtuose kraštuose, išskyrus Lenkiją ir Vengriją, nors iš pastarosios ateina neįaukių žinių.

Pauker bendrininkai

Ona Pauker, žydų tautybės, turėjo užtekintai savųjų taktikų. Ratas pasuktas ne vien prieš pavienius augstus pareigūnus, bet ir Demokratinį Žydų Komitetą, kuris apjungė 200.000 žydų. Šios organizacijos vadovus Bertu Feldman ir generalinis sekretorius Leibovic Serban, puolę Izraelio ministerį pirmininką David Ben-Gurion, atsidūria namų apsaugoje.

Kiek laiko praslinkus po O. Pauker nušalinimo, to paties likimo susilaukia Penkmečio Plano vadovas Simon Zeiger. Ir toji komunistų „aštrioji akis“ patenka į kalėjimą. Gi pieš tai buvo perkeltas į neatsakomą vietą — priartintas prie kalėjimo durų.

Imkime vėl kitą komunistinės Rumunijos kūrėją, Paul Davidovic, buvusį Rumunijos Charge d'Affaires Izraelyje. Birželio pradžioje jis buvo atšauktas ir nuo to meto nieko apie jį daugiau negirdėti. Dr. Sandu Lieb-

lich, Rumunijos Žydų Bendruomenės Federacijos buvęs pirmininkas ne tik suimtas, bet net kankintas.

Tačiau pats įtakingiausias žydų tautybės atstovas Juozas Kišenevsky, Komunistų Partijos Centrinio Komiteto sekretorius ir Politbiuro įtakingas narys liko ne vien nepalietas, betgi jo įtaka ūgtėrejo.

Vengrijos valdovai

Vengrijoje vyksta panaši įvadinė raida, kaip Rumunijoje. Ir šiame krašte pradėta ne vien spausiti ūkininkus duoklėmis, bet pakaltinti pirmaeilius statbukus, kurie, pamažu slenka į šešėlį. Toks Matyas Rakosi, vienas įtakingiausių, vis mažiau rodosi viešumoje. Jį visur pakeičia Karaly Kis, užsienio reikalų ministeris, ne žydų tautybės. Galimas dalykas, kad ateityje Rakosi pakeis ne kas kitas, o Kis.

Apie Vengrijos ūkio politikos derintoją žydą Erno Gero, kuris savo įtaka sekė po Rakosi, nėra žinios. Istvan Dobi, ministerio pirmininko, žvaigždė, kuri anksčiau buvo kitų nustelbta, pradeda kilti.

Žydas Joseph Revai, Komunistų Partijos oficiozo „Szabad Nep“ redaktorius, dingio be žinių.

O kas Lenkijoje?

Lenkija, kuri savo metu didžiausią nuosimtį žydų turėjo, iki šio meto yra valdoma: Jacob Berman, sovietų patikėtinio, kuris dangstosi kukliais vardais — Lenkijos Politbiuro narys ir vyriausybės politinis psekretorius Hilary Minc, Politb. narys ir Roman Zabrowsky, Komunistų Partijos Centrinio Komiteto sekretorius ir vadinamo Parlamento pirmininko pavaduotojas. Patikėtina, kad šie „valdovai“ bus pašalinti.

Cekoslovakijoje pašalinus įtakingiausią asmenį — žydą Rudolf Slansky, vyriausybėje teliko vienintelis Dr. Stefan Rais, teisingumo ministeris.

Kremliuje iki šio meto dar tebesėdi Lazar Kaganovič, ministerio pirmininko pavaduotojas ir Politbiuro narys.

Savaime aišku, kad čia paminėtos pavardės toli neapitaria esminio klausimo: kodėl žydai visuose kraštuose ypatingai veikliai dalyvauja komunistų sąjūdžiuose?

Kodėl žydai stengiasi užimti ne tiek oficialiasias, bet raktines vietas ir labai dažnai, pakeitę pavardę nudaudo esą valdomos tautos nariai?

Kodėl pasaulio žydijs yra taip nedėkinga pakančioms tautoms, pav. lietuvių tautai, kuriai stengėsi primesti jos nepadarytas kaltes?

Dėl ko pasaulio žydijs nemato pačių žydų dalyvavimo komunistų sąjūdyje ir šaukia persekiojimai, kai mairai pašalinami?

Kodėl tik žydai turėjo laisvę masiniam pajudėti iš Sovietų ar jų pavergtų kraštų ir atsidurti Vokietijoje Antram pasauliniam karui pasibaigus?

Šiuos klausimus svarstant, pametina, kad JAV aštriausiais rašytojais prieš bolševizmą yra

Kas dar gali emigruoti?

BALF pirmininkas praneša:

Dabar tremtiniai, dar gyvenantieji Europoje, gali gauti vizas pagal DP įstatymą, vad. 3C. Jis dar galioja iki 1954 m. liepos 1 d. Pagal jį tremtiniai lietuviai, gyvenantieji Danijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje, Portugalijoje, Anglijoje, Šveicarijoje, Graikijoje, Olandijoje, Luxemburge, Turkijoje, gali JAV konsultuose be laukimo eilės gauti vizas Lietuvos kvotos sąskaiton, nes šio įstatymo pusė Lietuvos kvotos yra naudojama neapribotam laikotarpiui visiems lietuviams tremtiniais, esantiems minėtuose kraštuose.

Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje gyvenantiems tremtiniais šis įstatymas netaikomas. Jiems buvo išleistas specialus DP įstatymas, kuris jau užsibaigė 1952 m. sausio 1 d. Jei tremtinys yra atvažiavęs iš kitų kraštų į Vokietiją, Austriją ar Italiją, ar buvo išvažiavęs ir vėl grįžo, tai ir tie, dabar gyvenantieji Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, gali gauti vizas pagal 3C įstatymą. Tremtinys, kuris galėtų vykti pagal 3C įstatymą, turi būti atsiradęs Europoje po 1939 m. ir ne vėliau 1949 m. sausio 1 d. Todėl visi lietuvių tremtiniai Europoje, norintieji emigruoti į Ameriką ir gauti vizas, privalo tuoj registruotis JAV konsultuose ir apie tai neatidėliojant pranešti BALFO Centriui Europoje Muenchen 27, Pienzenauerstr. 15, Germany. Ir visais kitais emigracijos reikalais ir kitas šalis irgi kreiptis tuo pačiu adresu.

Politinių pabėgėlių globa Europoje pradėjo veikti vad. Presidential Escapees Program — PEP — organizacija naujiesiems bėgliams iš už geležinės uždangos globoti. Iš 100 milijonų dolerių, skirtų tam reikalui pagal vasario mėn. įstatymą, prezidentas Trumanas PEP paskyrė \$3.400.000, kurie pirmiausia bus panaudoti bėgliams iš Europos išvežti. PEP viršininku yra paskirtas Mr. Swope, reziduojąs Bonnoje, o vykd. direktoriumi Mr. Hughes — Frankfurte. Paskirti taip pat igaliojintiniai Vokietijoje,

je, Austrijoje, Italijoje, Trieste, Graikijoje ir Turkijoje.

PEP iš dalies parems bėglius visuose minėtuose kraštuose, parūpins maisto, drabužių, medicinos pagalbos, rūpinsis vaikų globa, parūpins literatūros bėglių kalbą, bet svarbiausia pasirūpins juos išgabenti iš Europos, apmokės jų kelį. Per PEP galės vėl bandyti išvykti į atitinkamą kraštą ir visi tie, kurių ankstyvesni bandymai buvo nesėkmingi. Jie galės užvesti bylas iš naujo.

Liepos 14-15 d. Frankfurte įvyko šios organizacijos kraštų atstovų, JAV šalpos ir emigracijos direktorių Europoje konferencija, kuri aptarė visą PEP veiklos planą. Konferencijoje dalyvavo ir BALF pirm. prof. J. Končius.

Federalinė Vokietijos valdžia išleido patvarkymą pripažįstantį pabėgėliams globą, kurie bus rasti politiniai pabėgėliai. Su PICCE vyriausybė pasirašė sutartį, pasizadėdama apmokėti 30% kiekvieno emigranto kelionės išlaidų. Kasmet numatoma padėti išemigruoti 15.000 vokiečių ir 5.000 apatridų, jų tarpe ir lietuvių.

VLIKAS IŠRINKO VYKD. TARYBĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

nį savo pobūdį, išsigimdams į grynai politinę instituciją, min-tanciai partinėmis vidaus kombinacijomis, neturintimis pateisinimo tremtyje;

4. VLiko dauguma nusilenkė nemoralios politinės kovos metodams, prižardama rezistencijos veikėjų apjuodinimui. Todėl Liet. Frontas ir Liet. Vienybės Sąjūdis, būdamas kovos organizacijos ir nesutikdamas su faktiškai keičiamu VLiko po būdžiu, nebemato prasmės ilgiau pasilikti jo sąstatė ir iš jo nuo šios dienos pasitraukia.

Reiškiame pagarbą pasirašė: Z. Ivinskis

Lietuvių Fronto Atstovas. L. Prapuolenis

Lietuvių Vienybės Sąjūdžio Atstovas.

Kan. Liet. Bendruomenės žiniai

(Atkelta iš 1 psl.)

B. KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Laik. KLB Org. Komitetas š.m. rugpičio 8 d. posėdy, nutarė šaukti pirmosios Kanados Lietuvių Tarybos suvažiavimą Montrealyje š.m. rugpičio 30-31 ir rugsejo 1 dienomis. Suvažiavimas numatyta pradėti rugpičio 30 dieng 1 val. pp. ir užbaigti rugsejo 1 d. prieš pietus. Suvažiavimui numatyta sekanti dienotvarkė:

1. KLB Tarybos atstovų registracija,
2. Suvažiavimo atidarymas,
3. Suvažiavimo pradžiamo rinkimas,
4. Mandatų, sveikinimų, statuto ir rezoliucijų komisijų sudarymas,
5. Laik. KLB Org. K-to apyskaitinis pranešimas,
6. KLB Tarybos atstovų pranešimai,
7. KLBendruomenės statuto svarstymas ir priėmimas,
9. KLB Centro Valdybos rinkimai,
10. Kontrolės Komisijos sudarymas,
11. Nesusipratinimas ir ginčams spres-ti Komisijos sudarymas,
12. Svetimo klausimas,
13. Jaunimo org. klausimas,
14. Kova dėl Lietuvos išlaisvinimo,
15. Tautos Fondas,
16. Tremtinijų šalpa,
17. KLB sngatos priėmimas,
18. Kultūrinis bendradarbiavimas su Kanados visuomeninėmis org.
19. Pabaltijo tautų bendradarbiavimas, 20. Bendradarbiavimas su pavergtų tautų organizacijomis,
21. Rezoliucijų priėmimas,
22. Suvažiavimo uždarymas.

Volandinė suvažiavimo programa ruošiama. Tuo tarpu nusistatyta, kad viešas pobūvis su menine dalimi KLB Tarybos atstovų garbei įvyks rugpičio 30 d. 8 val. vak. ir rugpičio 31 d. sekmadienį, 11 val. lietuviškos pamaldos Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

C. EINAMIEJI REIKALAI

Iš Rodney Apylinkės gautas piniginis inošs rinkimų ir KLB Tarybos suvažiavimo pravedimui.

Laik. KLB Org. Komitetas Montreal.

Patarimai asmeninėms banko operacijoms...

...vienas iš serijos

DVIEJŲ RŪŠIŲ SĄSKAITOS PATENKINA JŲSŲ REIKALUS

Klijentų patogumui The Canadian Bank of Commerce turi dviejų rūšių banko sąskaitas.

1. Taupomoji sąskaita —

Tai yra nuosimčius teikianti sąskaita, kurion jūs reguliariai dedate pinigų taupymui ir iš kurios jūs neketinate daug išleisti kasdieniniams reikalams. Tačiau jums leidžiama rašyti čekius ir iš Taupomosios sąskaitos. Sunaudoti čekiai nesugrąžinami, bet, pareikalavus, juos galima gauti banke.

2. Einamoji sąskaita —

Si yra naudojama individualių asmenų, biznio įstaigų ir organizacijų apmokėti sąskaitas čekiais. Kiekvieną mėnesį bankas pristūcia jums indėlių ir išmokėjimų pranešimą ir sugrąžina sunaudotus čekius.

Jūsų artimiausio skyriaus vedėjas padės jums apsispręsti, kuri sąskaita jums tinkamesnė. Nepamirškite, kad kiekvienas The Canadian Bank of Commerce skyrius teikia pilną patarnavimą.

The Canadian Bank of Commerce

Šv. Tėvo laiškas rusų tautai

Š.m. liepos mėn. 1 d. Kirilo ir Metodo dienos proga popiežius Pijus XII kreipėsi laišku į rusų tautą, kviesdamas ją pasipriešinti bedieviškai ir materialistinei komunizmo propagandai, jeigu reikėtų net mirštant už tikėjimą, kartu pareikšdamas, kad jis visados meldžiasi už Rusijos žmones, prašydamas Dievą jiems laisvės viešai garbinti Dievą ir pažinti tikrosios religijos mokslą.

Popiežius atremia komunistų kaltinimus, esą, Kat. Bažnyčia visados buvusi Tarybų Sąjungos priešas. Jei yra koks priešingumas, tai priešingumas yra tarp Bažnyčios ir Rusijos komunistų vadų, o ne tarp Bažnyčios ir rusų tautos.

Komunizmas apilėšė savo aukas, atimdamas iš jų "žmogišką vertę ir teisingą laisvę". "Mes jaučiame jiems didelį pasigailėjimą ir karštą meilę", sako šv. Tėvas, "nes kaip ir iš jų buvo priversti melais ir šmeižtais pareikšti mums priešingą nusistatymą".

Popiežius kreipiasi į tuos, kurie dar laiko krikščionišką tikėjimą savo sąžinių gėlmės ir kviečia "pasipriešinti be baimės nedorųjų puolimams".

"Kai kilo Antras Pasaulinis karas", — kalba Kristaus Vietininkas, — "mes padarėme viską kas tikta buvo mūsų galioje — žodžiais, skatinimais ir veiksmais, kad panaikinti tarp tautų nežiūrint jų rasės kilusius priešingumus, mėginant pasiekti teisingos taikos, kad visos tautos galėtų pasiekti broliškų ir draugiškų vienybės, bendradarbiaujant ir siekiant didesnės gerovės".

"Kai buvo daromas spaudimas, kad mes kuriuo nors būdu, žodžiu arba laišku, pritartume karui prieš Rusiją 1941 m., mes nesutikome to padaryti, bet šiuo atveju, kai reikia ginti religiją, tiesą ir teisingumą bei krikščionišką civilizaciją, negalime tylėti".

Komunizmas pasmerkiamas ir jo klaidos atmetamos, "nes jis

padarė jums didžiausią moralinę skriaudą, atplėsdamas jūsų sielas nuo viršgamtinės šviesos, atskirdamas jas nuo tos augščiau sielos paguodos, kuri ateina iš pamaldumo ir Dievo garbinimo". Nė viena tauta neturi būti valdoma jėga ir ginklais, bet teisės kilnumu. Kiekvieną žmogų turi lydėti civilinė ir religinė laisvė.

"Mūsų žodžiai ir mūsų paskatinimai lieti ir liečia visas tautas, taigi ir jus, kurie visados esate mūsų širdyje ir mintyje. Jūsų reikalas ir jūsų nelaimės mes atjaučiame visu rimtumu. Mes esame sujungti karščiausia meile su visomis tautomis, dargi ir tomis, kurių vadai pasiskelbė apaštala. Sosto "priešais".

"Aišku", sako Popiežius, "tai yra mūsų pareiga atmesti klaidas, kurias platina bedieviškojo komunizmo agentai, bet mes nenustojame vilties ir trokštame, kad jie grįžtų prie tikėjimo ir tiesos".

Popiežius baigia laišką prašymu į Švčiausiasią Dievo Motiną Mariją, kad krikščioniškasis tikėjimas vis stiprėtų rusų tautoje. Paaukodamas rusų tautą Jos Nekalčiausiajai Širdijai, jis rašo: "Per mūsų maldas, sujungtas su jūsų ir visų krikščioniškųjų tautų maldomis, bus įkurta žemėje Viešpaties Jėzaus Kristaus karalystė — karalystė tiesos ir gyvenimo, karalystė šventumo ir malonės, karalystė teisingumo, meilės ir taikos".

Sis apaštalinis laiškas, nukreiptas Vatikaną ir kitų kraštų radijo bangomis į Tarybų Rusiją ir jos pavergtus kraštus, yra ne eilinis įvykis — tai pirmas atsitikimas, kai Popiežius kreipiasi tiesiogiai į tautą, parašydamas jai laišką. Įprastai šv. Tėvas kreipiasi į kurio nors krašto tikinčiuosius per jo hierarchiją — vyskopus.

Būdinga laiško pabaiga, kurioje šv. Tėvas guodžia rusų tautą ir išreiškia viltį, kad per aukas ir maldas Dievo Karalystė įsigalės žemėje, o tuo pačiu ir Rusijoje.

Emigrantų rusų politinės grupės

Pastaraisiais metais apie rusų emigrantų politinę veiklą ir pastangas juos suvienyti išgirstame vis dažniau ir dažniau. Pravartu tad ir mūsų skaitytojams su jais susipažinti kiek arčiau.

Visus rusus emigrantus politiškai galime paskirstyti į dvi grupes — monarchistus ir demokratų. Pirmieji dar skirstomi į absoliutinės monarchijos, gryną carizmo šalininkus ir konstitucinius monarchistus. Mažiausiai įtakos, beabejo, turi "samoderavijos" šalininkai. Jie turi savo organą "Naša Strana", leidžiamą Buenos Aires, redaguojamą I. Solonievičiaus, kurio tėvas Lukas Solonievičius iki 1915 m. Vilniuje leido to paties vardo ir tokią pat nuotaukos laikraštį.

Antrosios monarchistų grupės prieky stovi kunigaikštis Vladimiras Kirilovičius, kurio tėvas didysis kunigaikštis Kirilas, Aleksandro III sūnus, 1922 m. buvo pasiskelbęs caru. Jam 1938 m. mirus, sūnus Kirilas, caru nesivadina, tačiau laiko save teisėtuo sosto paveldėtoju. Šių metų vasario mėn. Kirilas pasiskelbė atsisaukimą į "laisvąjį pasaulį", kuriame aptarė savo pozicijas politiniams Rusijos ateities klausimais. Didysis kunigaikštis pasisako pirmučiausia prieš Sovietų Sąjungos sutapatybimą su Rusija. Vakarų pasaulio priešais esanti ne Rusija, bet rusiškasis komunizmas. Rusija nesanti imperialistinė, jos ekspansija užsibaigusi tada, kai ji pasiekusi jūros ir saugias sienas. Rusiją, šakoma atsisaukiant, svetimų kraštų nesiekianti ir joks padorus rusas nesididžiuoja, kad raudonoji vėliava plevesuojanti Varšuvą, Budapeštą, Prahą, Sofiją, Belgradą, Bukareštą, Rygą, Taliną, Kauną ir net virš Brandenburgo vartų (Berlyną). Iš suminėtu Rygos, Talino ir Kauno išeina,

kad Kirilas ir Pabaltijo nepriklausomybę pripažįsta.

Kirilo galutina išvada, kad bolševizmas Rusijoje negalės būti sunaikintas vidaus jėgų, be paramos iš užsienio. Taikos metu išsivaduoti iš bolševikinės vergijos rusų tauta esanti bejėgė.

Rusų demokratų tarpe iki pastarojo meto buvo 4 grupės, o dabar dar susiformavo ir penktoji:

1. Dešiniasis yra susibūrė į vadin. "Sojuz borby za svobodu Rossii" — Rusijos išlaisvinimo kovos sąjunga, — vadovaujama S. Melgunovo ir M. Solovjovo. Šios grupės pažiūros ir tautines problemas jos organas "Rossijskij demokrat" šitaip suformulavo: "Tautų apsisprendimo teisė; valstybės santvarką nustato visos Rusijos steigiamasis seimas; kova už Rusijos vieningumo išlikimą".

2. "Nacionalno Trudovoj Sojuz" — tautinė darbo sąjunga — vadovaujama V. Baidalokovo ir Romanovo, tautybių klausimu laikosi panašaus nusistatymo. Pasak šios grupės, tautos turės teisę apsispręsti, tačiau tik Rusijos rėmuose.

3 ir 4. "Sojuz borby za osvobodzenie narodov Rossii" — kovos dėl Rusijos tautų išvadavimo sąjunga, — vadovaujama vlasoviečių Jakovlevo ir Krilovo, o taip pat "Liga borby za narodnuju svobodu" — kovos dėl tautos laisvės lyga, — subūrusi dalį socialistų, vadovaujamą B. Nikolajevskio ir V. Zenzinovo, tautybių klausimu laikosi kitokio nusistatymo. Abi šios grupės visoms tautoms pripažįsta apsisprendimo teisę, imamai net iki atsisakymo nuo Rusijos.

5. "Rossijskoje narodnoje dvizenije" — Rusų liaudies sąjūdis — susikūrė tik 1951 m. Jį sukūrė buvęs 1917 m. premjeras Al. Kerenskis su I. Kurganovu, iki

pereitų metų vidurio priklausę "Kovos dėl tautos laisvės lygai". Jų atskilimo nuo lygos viena pagrindinių priežasčių buvo skirtingos pažiūros į tautinį klausimą. Kerenskis bei jo "sąjūdis" pripažįsta tautų apsisprendimo teisę, bet tik Rusijos rėmuose, lygiai, kaip "T. darbo Sąjunga".

Pastaruoju metu kairiuosiuose rusų emigrantų sluoksniuose pasireiškė tendencija sujungti visas socialistines grupes. Priešrevoliucinėje Rusijoje be socialistų marksistų — socialdemokratų, — kurie 20 a. pradžioje suskilo į bolševikus ir menševikus, dar veikė socialrevoliucionierių partija, 1900 m. įsteigta Cernovo. Tai buvo nemarksistinė partija, turėjusi šaknis "Narodnaja volia" partijoje, norėjusi pasiremti ne pramoniniu proletariatu, bet valstiečių mase.

Greta Cernovo, buvusio pirmojo porevoliucinio 1918 m. Rusijos steigiamosios seimo, bolševikų išvaikyto, šios partijos prieky buvo ir Kerenskis. Visi jie priklausė "Kovos dėl tautos laisvės lygai". Kaip minėta, 1951 m. Kerenskis su Kurganovu iš lygos išstojo ir sukūrė "Rusų liaudies sąjūdį". Šių metų kovo mėn. Cernovo pastangomis buvo pradėta burti rusus socialistus į vieną sambūrį. Atsisaukimas buvo pasirašytas žymesniųjų socialistų, bet be Kerenskio. Cernovas po mėnesio mirė ir sąjūdis tinkamai susiformuoti nespėjo.

Pereitų metų rugpjūčio mėn., daugiausia spaudžiant amerikiečiams, buvo bandyta visas 5 minėtas grupes suburti kovai su bolševikais į vieną organizaciją "Soviet osvobodzenija narodov Rossii" — Rusijos tautų išlaisvinimo taryba. Pagal šios tarybos kūrėjų mintį, ši taryba turėjo apjungti visus rusų demokratinius

Jie išsizada net gimtinės

Išsizada, nes savame krašte jau nebeįsivaikšiojamas gyvenimas.

Iš rytų Berlyno liepos 30 d. pabėgo į Vakarų Berlyną per 1000 žmonių. Skuba, nes pasklido gandas, kad ir Berlyno siena būsianti taip sutvirtinta, kaip visos Vakarų zonos siena.

Lenkijos generalinis konsulas Čikagoje S. Fabisiak metė tarnybą ir gavo politinio pabėgėlio teises JAV. Prieš keletą dienų į Švediją atbėgo keli lenkai jūrininkai.

Vienas rumunų sportininkas Helsinkyje paprasė prieglaudos tūlos vakarų valstybės atstovybėje. Tai esąs Panai Colcas, šaudymo varžybose laimėjęs 6-tą vietą. Draugai jį norėjo partemti į būstinę. Jis susimūšė. Policija jį

nus emigrantinius sluoksnius ir visų Rusijos ribose esančių tautybų centrinius organus kovai su bolševizmu. Bet pastangos nedavė vaisių. Pirmiausia ukrainiečiai ir kitos tautybės nesutiko dėtis į tarybą dėl žinomo vadovaujančių rusų sluoksnių nusistatymo kitom tautom nepripažįstancio apsisprendimo teisių. Rusai nesutiko priimti finansuojančių amerikiečių nuomonės pripažįstancios visoms tautom lygybės, nepanoro paleisti vadovybės iš savo rankų, tad ir du suvažiavimai pasibaigė niekais. Centrinis organas buvo sukurtas, tik nominaliai, bet rimtesnio vaidmens iki šiol nevaizdina. Pačių rusų tarpe tebevyksta aštrūs ginčai tautybių santykių klausimais, o amerikiečių bandymus sujungti griežtai atmeta pirmiausia ukrainiečiai. Jau visi metai ukrainiečių spaudai gausiai spausdinama straipsnių, akivaizdžiai įrodančių emigrantinių rusų imperialistines tendencijas.

suėmė, nes visi skundė, bet paleido, nes jo viza galiojo dar visą mėnesį. Taip areštą jį išgelbėjo nuo draugų, o paleistas, žinoma, nežūrėjo nei į tą pusę.

Stockholmo laikraščiai praneša, kad vengrų grupei panorus paeškursuoti po Suomiją buvę pastebėti, jog 9 narių nėra. Ir jie pasislėpė atstovybėse. Vado vas dėl to ekskursiją atšaukęs, užsakęs 2 lėktuvus ir visus išvežęs. Šias švedų laikraščių žinias suomių įstaigos paneigė.

Pensijos parlamentarams
Ne visiems politinis kelias šviesiais kilimais klotas. Prieš keletą metų Britų Kolumbijoje buvo rastas nuo bado suklypęs, be skatiko kišeniuje, buvęs 25 metus parlamento narys, buvęs ministras, kurio pagaliau nebeįsirašo. N. Scotia vienas buvęs parlamentaras pateko į prieglaudą, o Montrealy vienas buvęs parlamentaras vertėsi batų valymu gatvėje.

Dabartinė vyriausybė yra paruošusi projektą įstatymo, pagal kurį bent dvi kadencijas išbuvusiame parlamento nariui galėtų būti mokama pensija iki 75% atstovo gauamos algos.

Skraidanties lėkštės
Prancūzijos pietuose, Clermont-Ferrand, geologas Andre Fregnale paskelbė padaręs labai ryškias 4 nuotraukas kažkokių skraidančių lėkščių formos kūnų. Skraiduliai buvę 9000-24.000 pėdų augštyje. Jų centre esanti šviesa.

Liepos 23 d. JAV aviacijos vadovybė pranešė, kad Vašingtono radaro ekranai užregistruvę kažkokiuos neaiškiuos skraidančius kūnus, "skraidančius kamuoliukus", kuriuos erdvėje matė ir dviejų lėktuvų lakūnai. Tie paslaptinę skraiduliai, apibūdinami labai nevienodai — pasak vieno, labai greitai, pasak kito — lėtai skraidą ir tt. Pasak amerikoniškos spaudos oficialios įstaigos šiais reiškiniais esą susidomėję ir reikalas esąs aiškinamas, o spauda pasakas seka.

Guđų laikraštis "Backauscyna" pasisako dėl Lietuvos sienų, polemizuodamas š.m. Nr. 22 su "Tėviškės Žiburiai" ir pabrėždamas, kad ten cituojama 1920 m. sutartis su Sovietų Sąjunga neria Gudijos, kuri nebuvo tos sutarties partneris. Lietuvių pretenzijos į guđų žemes nereikalingos atremimo bei diskusijų, nes tos žemės apgyvendintos guđų ir prie Lietuvos priskirtos neatsiklausus jų. Lietuviai turi pagalvoti, kad be kaimynų pagalbos jiems nepavyks atgauti ir patikrinti net Zemaitijos nepriklausomybės, nekalbant jau apie svetimas teritorijas.

Prie Pietų Vokietijos radijofono
Stuttgarte kas antrą savaitę ruošiamose įvairių bolševikų pavergtų tautų veiksmų diskusijose birželio 4 d. paskaitą apie Estijos sovietinimą skaitė estų pulk. L. Jacobsonas; birželio 14 d. redakt. Kotorovič kalbėjo apie Ukrainos išlaisvinimo sąjūdį; liepos 16 d. paskaitą skaitė Muencheno un-to prof. G. Fischer tema: "Vokietijos Rytų zonos ekonominė struktūra — įspėjimas ir drauge įpareigojimas Vakarams". Iš visos eilės įdomių faktų, liečiančių daugiausia sovietinės zonos įmones, paaiškėjo, kad zona yra smarkiai sovietinama ir, įjungta į visos Sov. Sąjungos ūkinę sistemą, daugeliu atžvilgių nebesiskiria nuo ūkinės struktūros okup. Pabaltijos krašto ir tikrosios sovietinės respublikos. Minimosiose diskusijose paskutiniu laiku dalyvauja taip pat pabaltiečių atstovai: latvių min. R. Liepiņš ir A. Šildē, estų pulk. Jacobsonas, o lietuvių Dr. P. Karvelis, prof. Z. Ivinskis ir doc. M. Brakas.

Minint Paryžiuje tragikus
baltų įvykius visa eilė atsakingų prancūzų politikų ir veikėjų pasakė reikšmingas kalbas. Dabar norima tuos visus svarbius pareiškimus išleisti atskiru leidiniu. Taip pat rūpinamasi išleisti prancūziškai naują "Bulletin Lithuanien" numerį, kuriame būtų sudėtos naujausios ir aktualiausios žinios iš lietuvių gyvenimo bei veiklos. Visi sveitinimai, apie jį atsiliepdami, "Bull. Lith." laiko geriausiu tremtinių svetimomis kalbomis kalbomis leidžiamu spausdintu biuleteniu. Jis aptarnauja visą Laisvąją Europą.

Spaudai 500 metų

(Pabaiga)

Dar tenka paminėti kitą spaudos rūšį, skirtingą nuo Gutenbergio, tai litografiją. Ją išrado irgi vokiečių Alois Senefelder 1790 m. Miunchene. Galima jau buvo pastebėti, kad pačius svarbiausius išradimus spaudos technikos srityje yra padarę vokiečiai: Gutenbergas — raidžių rinkimą, Fr. Koenig — cilindrinį presą, O. Mergenthaler — lino tipą ir A. Senefelder — litografiją. Litografiją dar vadinama offsetu, offsetine litografija, giliaspaude, fotolitu ir pan. Aplamai litografinis spausdinimas, kokios rūšies jis bebūtų, paremtas cheminiu faktų, kad riebalai su vandeniu nesimaišo.

Litografiją minėtasis bavaras atrado atsitiktinai. Jis pastebėjo, kad parašęs ant popieriaus minkštu pieštuku galėjo padaryti parašyto dalyko nuospaudą ant nušifuoto akmens, o po to vėl pervesti ant popieriaus. Šių parašų ant kalkakmenio su riebaluotais dažais, o vėliau su terpentinu nuvalęs, pastebėjo, jog rašytose vietose matėsi likęs sluogsnis riebalų. Tėp atgal ir tik anksčiau rašytosios vietos dažus priėmė. Taip ir gimė litografija — pažodžiui verčiant — rašymas ant akmens. Seniau, kol nebuvo pritaikytas litografijai fotografavimas, visos plokštės buvo akmeninės. Nors tuo būdu galima padaryti labai augštos kokybės darbus, vis dėlto akmeninės plokštės — pasenęs dalykas. Jas ištūmė foto pagalba daromos cinko plokštės. Geriausi litografiniai darbai, net iki 10 spalvų, šiuo metu daromi Europoje. Šiaip gi brangiausia spauda JAV-bėse. Tą gali pastebėti kiekvienas, vartydamas spalvotus amerikoniškus žurnalus. Spaudos technika nuolat progresuoja. Pereitais metais susirinkę Amerikos laikraštiniųkai pareiškė, kad spalvotas laikraštis visai galimas dalykas ir jis turėtų pasifodyti laike 10 metų.

Baigiant šią labai suglaustą pažvalgą apie spaudos technikos pažangą nuo jos išradimo iki mūsų laikų, tenka pastebėti, kad čia buvo paminėti tik svarbesnieji išradimai. Spaudos technika yra labai šakota sritis ir neįmanoma vienu sykiu viską aprėpti. Norint nuodugniai susipažinti, tenka pasirinkti kuri nors šaka. Įdomi, pvz., yra klišių gaminimo procedūra, savo pradžia irgi siekianti penkioliktąjį šimtmetį. Ja domėjosi net ir tokie didieji menininkai, kaip Duereris ir Rembrandtas. Dar įdomiau būtų pasekti šriftus — raidžių stilius, išvystytus atskirose tautose. Sukurtieji šriftai paprastai turi tam tikrą toną ir dažnai apreiškia epochos, periodo arba to laiko, kada jie buvo padaryti, pobūdį. Ypač ryškiai šriftuose atsispindi tautų kultūra arba charakteris. Pvz., vokiečių gotinis šriftas nurodo į didelį kruopštumą, smulkmeniškumą, kas vokiečiams ir yra būdinga. Itališkas Bodoni Bold reprezentuoja skubotumą, karštumą, taip artimą italams. Prancūzišką grakštumą bei harmoningumą nesunku atpažinti nagrinėjant Venecijos šriftus, kurie davė pradžią romanškieiems raidžių stiliams. Nagrinėdami anglišką Caslon Antique pastebėsime trūkumą dailumo bei meniškumo, kurio jau ir šiaip neperdaugiausiai angliškose gaminiuose.

Neretai spauda vadinama šeštąja pasaulio galybe. Tai joks perdėjimas. Negalime įsivaizduoti šiandieninio gyvenimo be laikraščio, žurnalo ar knygos. Rodos, viskas paskendę spaudoje. Kas nutinka ar įvyksta, padaroma ar išrandama, sužinome iš spaudos. Drąsiai galima pavadinti spaudos techniką dešiniąja kultūros ranka, nes ją pasiekiamas visur ir visur, kur tik spauda patenka į žmogaus rankas. Kaip daugelio kitų didžiulių technikos laimėjimų valdovas yra žmogus, taip nuo jo priklauso ir spauda. Neskaitant didelės spaudos dalies, kuri po prievarta pastatyta ir melo ir propagandos tarnyba, ir laisvoji pasaulio spauda kenčia nuo bereikalingo tarpusavio nesupratimo, pagiežos ir šmeižto. Spaudos išradėjai ir nuolatiniai jos tobulintojai turėjo vieną tikslą: tiesą ir šviesą padaryti galimai prieinamesnę visai žmonijai. Šis tat jų testamentas įpareigoja dirbti ir tikėti į šviesesnę žmonijos ateitį.

St. Dargis.

"Sveikas,
Kaimyne... KANADA TURI JUMS DOVANĄ!"

Kanada teikia savo naujiems piliečiams neįkainojamą dovaną — laisvės dovaną. Jeigu jūs prašote Kanados pilietybės pažymėjimo, jūs taip pat prašote teisės gyventi laisvai ir be baimės; išpažinti savo tikėjimą, išreikšti savo nuomonę, pasirinkti savo gyvenimo kelią; daryti ką nori, žinoma, nepažeidžiant kitų teisių. Visa, ką Kanada iš jūsų reikalauja, tai lojalumas ir jos įstatymų vykdymas. Tai yra menkas atsilyginimas už šį taikos ir laisvės pažymėjimą, kurį galėsite perduoti savo vaikams ir vaikaičiams.

Visada pirk geriausį — pirk Weston's

Kaip junginys daugelio tautų iš daugelio kraštų sudaro augštesnę Kanados pilieties tipą, taip iš mišinio daugelio vertybių medžiagų pagaminami augštes kokybės Weston's produktai. Dėl to daugiau kaip per 65 metus Weston's džiaugiasi nuolat augančiu ištikimu polonkumu kanadiečių nuo vandenyno iki vandenyno.

GEORGE WESTON LIMITED... CANADA

Pavergti Tevynę

Veda ALMUS

* Skundžiamasi, jog Vilkiškis 1947 metais turėjęs atidėti tikslus darbu vėlavę už dyk. Tačiau net ir dabar Vilkiškis negauna kito teatro patalpos. Kinų šiuo metu yra lėtinami sandėlyje, žiemą šaltam, vasarą tvankiam. Galiausiai 1950 m. kinematografijos ministerija išskyrė atitinkamą sumą pinigų pervedama gyventojus dirbti už dyk. Bet ir vėl pastangos liko neveikios, nes praėjusių metų biudžeto pinigų nebuvę paskirti ir taip įpusėti darbai laukia kitiems dešimtims.

* Vilniuje stengiamasi kiekvienais metais pasidinti naujų medžių, bet naujieji kraištininkai juos dideli dalimi sunaikinę pirmomis dienomis.

* "Tiesa" praėjusį mėnesį rašė: "Kaip atrodo Ukmergės Žemės ūkio skyrius, kuriame dirba 27 tarnautojai...". Vos įėjus per duris, koridoriuje matosi įgrūvusias sienas, grindyse besimėtę tinko gabalai, o dar kiti laukia, kada įjoms teisė eiti kiti žemai. Tįrstant ant stogo esančiam sniegui arba lyjant, vanduo telkiasi bendrajame skyriuje ir dirbti tokiose sąlygose visai nėra galimybių. Agronomų kambaryje dar 1951 m. ilgai kentusias, ilžio lubas... Dviem eilutėm žemiau: "Lietuviai entuziastiškai atiduoda savo paskutines santeigas daugiaaukščių namų statyboms Maskvoje, įgaunams prie Volgos".

* Sunkiausias darbas LTSR žemės ūkyje koksas užauginus sovietų pramonę, yra pavesta išimtinai moterims, kurios suvartytos po 30 ir briges.

* Nuo 1946 metų veikiantioje Klaipėdos Mokytojų seminarijoje klaukiam mokytojams neseniai klaukimo už netinkamą rusų kalbos dėstymą, arba pedagogiką ne pagal Stalino nurodymus. Tūlas J. Gasūnas skundžiasi, jog nežinot, kad padėtis yra žinoma partijai ir kitiems autoritetams, VKP(b) istorija ir toliau yra dėstoma nedovantotai, už ką atsakingas dr. Karbauskas. Vizitavę seminariją parengė savo protokolo pažymėjimą... jog rusų kalbos dėstymas Klaipėdos seminarijoje nepertvarkomas draugo Stalino veikiamu mokytojų klaukimais šviesioje, rusų kalba esanti dėstoma blogai ir toliau. Komjaunimo organizacija prastai įvykdyti ateistinė propagandą, todėl "kaikurie mokytojai dar iki šiol neiatsikėlę religinių prietarų".

* Praėjusiais metais Vilniuje būvę atlikti nemaža pertvarkymų darbų. Pagerėjus tiekiamas vandeniu. Pastatytas naujas tiltas per Nerį (vardas ir

vieta laikoma paslaptįje bijantis amerikiečių karo aviacijos dėmesio), kuriame tetraktė tik skulptūrinių grupių, rekonstruotos Sierakausko ir Gilišios gatvės, bendro ploto 22.000 kv. m., užsalfuota stoties aikštė, priėjimas prie teatro (I), Gėlių gatvė, priėjimas prie naujo kino teatro ir prie filto (II), iš viso 27.000 kv. m. Atlikta didžiulė darbas ir valant griuvėsius (suvartant sekmadienais žmones, ar ne?). Tokia pat tolka praėjusiais metais buvo pasidinta 1400 medžių. Autobusų eismas pasidarys reguliariais ir siekis /85 km. ilgio. Šiais metais žadama tvarkyti kanalizaciją, parengti troleibus linijos projektą, rekonstruoti gatvių apšvietimą ir įrengti apie Kašėdės viešosios vietose elektrinius laikrodžius (I). Tvaręsį senąsias ir pastatys naują pirmą Stalino rajoną. Stoties paminklas Leninui būv. Katedros aikštėje, dabar Tarybų, kuri būsimi visi perplanuoti. "Ji pasidarys neatpažįstama ir bus viena gražiausių miesto. (Mat, Lenina pastatys).

* Kauno Polittechnikos Institutui labai trūksta dėstytojų šiose srityse: fizikos, elektrinių inžinerių, organinės chemijos, statybinės mechanikos, inžinerijos, elektrinių inžinerių, fizinės chemijos, silikatų technologijos, metalų technologijos.

* Birželio 30 d. filologijos mokslų kandidato laipsnį gavo J. Krupskis, apgynęs disertaciją "M. Petkevičiaus raštų lexika". Oponentais buvo B. A. Loris ir prof. Balčikonis.

* J. Sokolovas, valstybinės sviesto inspekcijos valdybos viršininkas — taip vadinas jo titulas LTSR — skundžiasi, jog priešakinės pieninės vis dar gaminančios "ekstra" rūšies sviestą, lygį kaip Belvederio, Priekulės ir Kintų sūrinį gaminiai taip pat tėra tik "ekstra" rūšies. Iš jo pranešimo aiškėja, jog sovietinėje Lietuvoje pienas nėra homogenizuojamas. Sviestas esąs dažnai nešvarus ir todėl Sokolovas reikalauja šios srities darbuotojus pasipieinti.

* Kaip informuoja LTSR Kaimų ir Kolūkių statybos viršininkas, šiuo metu "vien tik šiaulių rajono kolūkiuose vyksta 420 stambių statybų". Statyboje esą labai atsilikę Klaipėdos rajonas, tad Varikojis neseniai vykusiuos susirinkimuose skatino kolūkiečius pasipieinti, kad būtų išvestas Stalini duotas žodis.

* Tą pačią dieną ekonomikos mokslų kandidato laipsnį gavo A. Zilėnas, apgynęs disertaciją prieš oponentus D. Budrį ir J. Dagį "Klasinis mokytojų pobūdis buržuazinėje Lietuvoje".

DELHI, Ont.

Žuvo du lietuviai

Rugpjūčio 5 d. 1 val. naktį ant 3-čio kelio, netoli Delhi, automobilio nelaimėje žuvo Vaclovas Vabalas ir Edmundas Budrys. Jų palaikai rugpjūčio 7 d. palaidoti Delhi RK kapinėse.

Šie du nelaimingi jaunuoliai prieš kelis mėn. atvyko iš Anglijos ir apsigyveno Montrealy. Arėjant tabako nuėmimo laikui, juodu atvyko į šią apylinkę, kaip ir daugumas, pinigų užsidirbti. Rugpjūčio 4 d., vakare, jie, atvykę į pp. V. Treigijų ūkį, gavo darbą. Pavakarieniavę, pasiėnėkė, apie 12 val. išvyko į Delhi.

V. Treigienė pasiūlė išsukti taxi, bet juolu atsiskė ir išėjo pėsti (apie 3 myl.). Apie 1 val. policija rado juos užmuštus ant 3-čio kelio, dešinėje pusėje, 30 myl. važiuoti leidžiamos zonoje. Nusiakaltėlis iš įvykio vietos nepasišalino ir yra suimtas. Jo automobilis yra apdraustas 20 tūkstančių dolerių.

Aa. V. Vabalas gimęs 1924 m. sausio 28 d., Varnagirių km.,

Simno v., E. Budrys gim. 1927 m. rugpjūčio 26 d. Maziškiuose. Abu gyvenę Montrealy, 2047 St. Clement St.

Apylinkės lietuviai, giliai sujaudinti šios nelaimės, skaitlinčiai dalyvavo laidojimoje ir gausiai aukoję paminklo pastatymui. Pp. O. ir J. Stradomskiai leido juos palaidoti jų nupirktose vietose prie savo pusbrolio J. Stradomskio kapo. Didelis lietuvių draugas Delhi klebonas kun. J. Uytėn, suprasdamas skaudžią nelaimę, už iškilmingas laidojimo atsisakė paimti bet kokį atlyginimą.

Velionių giminės bei pažįstami, norį gauti apie šį įvykį smulkesnių žinių, prašomi kreiptis į J. Stradomskį, 77 King St., Delhi, Ont.

Per trumpą laiką šioje apylinkėje panašioje eismo nelaimėje žuvo jau trys žmonės. Todėl lietuvių organizacijos prašo perspėti lietuvius, kad niekad neitų pėsti dešiniaja kelio puse, o tik-tai KAIRIAJA. J. Z.

HAMILTON, Ont.

Paskutinė TF gegužinė šią vasarą įvyks rugpjūčio 24 d. Bridgeman's ūky, gražiame medžiūose paskendusiame slėny.

Kviečiame visus plačiųjų apylinkių tautiečius, kuo skaitlinčiai suvažiuoti į masinį lietuvių sambūrį ir nors trumpą sekmadienio popietę praleisti lietuviškoj aplinkoj.

Autobusai nuo Toronto liet. bažnyčios eis 1 ir 2 val. popiet, o iš Hamiltono nuo italų bažnyčios — 2 ir 3 val. pp.

— Visi rezervuokim. minėtą sekmadienį, rugpjūčio 24 d., TF Hamiltono sk. rengiamai gegužinei.

— TF aukų dėžutė liepos 18 d. rasta \$8,71, hamiltoniečių suaukoti nuo š.m. balandžio mėn. 7 d. iki liepos 18 d. Vykdamat bažnyčios padidinimo darbus ji laikinai nuimta.

— Juozapavičius, dramos būrelis "Aukuras" artistas, įsigijo namą 95 Sanford N. ir pasiry-

žęs butus nuomoti tik šeimoms su mažais vaikais. Vieną butą šiuo metu išnuomavęs lietuvių šeimai, atvykstančiai iš Anglijos ir turinčiai 3 mažus vaikus.

— Rugpjūčio 5 d. 2 val. 40 min. keturi ginkluoti plėšikai įsiveržė į J. Didžioko butą ir priverstė atiduoti virš \$5000. J. Didžiokas netoli Hamiltono turi lauko kino teatrą ir yra daugeliui lietuvių pažįstamas iš Val d'Or kasyklų miesto.

Smulkų įvykio aprašymą su p. Didžiokų nuotrauka išdėdė The Hamilton Spectator rugp. 5 d. laidoje.

Pažymėtina, kad Didžiokų šeima į Kanadą atvyko 1930 m. ir, per palyginti trumpą laiką, turi šiuo metu įsigiję keturis ki. no teatrus: Cadillac, Val d'Or, Windsor ir Hamilton.

Didžiokai klai iš Sirvintų m., Ukmergės apskr.

Sk. St.

Š.m. rugpjūčio 17 d. Hamiltono Sporto Klubas "KOVAS" ruošia

p. Narušų ūky prie Medad ežero

GEGUŽINĖ

su sportiška programa. Veiks turtingas bufetas.

GROS BENNY FERRY ORKESTRAS

Dalis pelno bus skiriama Kanados šachmatų meistrui Vaitoniui, kelionės išlaidoms ir pasaulio pirmenybės padengti.

PRADZIA 3 val.

Sp. Klubu Valdyba.

SUBBURY Ont.

Žuvo lietuvis

Gautomis iš Korėjos žiniomis, mūšiuose žuvo lietuvis Benas Butkevičius, 28 m., drauge su tėvais atvykęs į Kanadą dar 1927 metais, kilimo nuo Ukmergės. Ketverius metus dalyvavo II-me Pasauliniame kare. Paskutiniu laikui dirbęs vieno miesto vaisvandenių firmoj iki šių metų balandžio mėnesio, kada išvyko į Korėją.

Pasikeitė mokytojos

Gertrūda Limbėnė, kuri taip nuoširdžiai ir sumaniai vadovavo Tumo-Vaižganto šeštadieniinei lietuvių mokyklai, dėl neatidėdamų šeimyninių reikalų, kitais mokslo metais negalės mokytojauti. Už jos rūpestingą dar-

bą mokiniai ir jų tėvai reiškia didžią padėką ir pagarbą. Sekančiais mokslo metais sutiko lietuviškai mokyklai vadovauti patyrusi mokytoja Jadvyga Gabrėnienė.

— Liepos 27 d. suruoštos šeštadieninės mokyklos mokytojų ir tėvų komiteto iškilioje pr. įvairias rungtynes laimėjo dovanas lietuviškosios knygoms mokiniai: J. Českauskaitė, G. Kasperiūnaitė, V. Jasiūnaitė, G. Poderys, S. Prapuolenytė, E. Strauskaitė, Syvokas ir Syvokaitė. — Paderiai nusipirko namus.

— B. Dūdai ir M. Jakubonienė padarytos sunkios operacijos. Abudu jau pasveiko ir išėjo iš ligoninės. Sudburis.

SAULT STE. MARIE, Ont.

Mažins miškų kirtimą

Abitibi, žinomoji miškų bendrovė pereinantis metais buvo pritrūkus miško kirtėjų ir jų stengėsi sumedžioti visur, net panaudodama laikraščius ir radijo.

Petras Adamonis, savo laiku pasižymėjęs lietuvis — miško kirtėjas jų buvo įprašytas tarpininkauti net tarp mūsų tautiečių Anglijoje ir Belgijoje, be rods, dalis iš ten ir atvyko.

Siemet vaizdas keičiasi iš pagrindų: nors miškų kirtimo "kempės", kaip visada, atidarytos nuo rugpjūčio 1 d., tačiau daugiau kaip pusė — dar "laukia eilės". Tikimasi vėliau dar kelias atidaryti, taip kad gali sudaryti ligi pusės — normaliai veikiusi. Apie visai naujų miškų kirtėjų priėmimą siemet nei nekalbama, kitiems net ir 2-3 žiemas išskirtusiems atsakyta darbas.

Mr. Stevens, Abitibi centro atstovas čia, maloniai Jūsų korespondentui paaiškino, kad ta pati bėda lygiai liečianti ir kitas miškų kompanijas — perprodukcija: pereitą žiemą buvę perdaug popiermalkių prikiršta, gi paklausa pasaulinėje rinkoje siemet dar net sumažėjusi, taip, kad padėtis, toli gražu, ne iš tu puikiųjų. Anot jo ir popieriaus

fabrikų gamyboje taip pat numatomi kaikurie sumažinimai. Ligi šiol kaikurie tautiečiai skaitėsi duodavosi, blogiausiu atveju, bent išvažiuoti žiemai ir miškų "raumenų pamankštinti" ir dolerių užsidirbti, siemet gi tie šansai gerokai sumažės.

Ar ne perlinksmi meilės "nuotykių"

Tokių paskutinių laikų būta net dviejų, apie kuriuos kolonija dar ir dabar plačiai tebekalba ir kurie vargu ar taip jau gerai atestuoja mūsų patriotizmą čia tarp svetimiųjų.

Viengungiams žinotina, kad jie neturėtų sau leisti tokį "sportą", kuris visai atsiduoda sovietų stiliaus "laisvąja meile", juo labiau kada tai įeina į šeimų ar dymo liniją, ir kurį net ir "laisvosios kontrės" kodeksai žiūri kaip į sunkų baudž. nusikaltimą. Taigi, būdami polit. emigrantais čia tremtyje neturėtume per daug užsimirti, ar kas dar blogiau, užkrešti kitus blogu pavvyzdžiu, ką nutylėti ar slėpti, vargu ar būtų teisinga.

Ginčų spaudoje,

atrodo, tokių daugiau nebeturėtų būti, nes, pav., ponas NN vis vien, ką šiandien parašo, ryt atšaukia — "atitaiso", o p. Sk., gaila, užsimiršta, kad dėl savo korespondencijų net iš 1950 m. turi aiškias bendruomenės susirinkimų rezoliucijas. Tai tiek tam kartui. St. Jgd.

RODNEY, Ont.

Padėka

Už suruoštą mūsų sūneliui Vytautui Henriui "shower" ir gražias dovanas, nuoširdžiai dėkojame: pp. Rickams, Liutkevičiams, Augustinavičiams šeimoms, Zilvyčiams, Mikėnams, Stradomskiams, Tučnėms, Mažėkams, Narušiams, Janušauskams, Zemačiams, Kazakevičiams, Rimkams, Vidmantams, Rulini ir Lukošui.

A. ir H. Jasinskai.

Iš lietuviškojo pasaulio

JA VALSTYBES

JAV L. Bendruomenės LOKAS nutarė apylinkių švenčių pelną dalinti pusiau — pusė centrui, antra pusė apylinkė. Tautinio solidarumo įnašų dydį laikinai palikta nustatyti apylinkėms. Jo pajamų 40% skiriama Lietuvos laisvinimo, 20% apylinkės, 10% apygardos ir 30% centro reikalams.

Sužeisti auto katastrofoje atel-tininkai Alg. ir Rol. Giedraičiai iš ligoninės jau grįžo namo, o Antanas Sužiedelis tebėra ligoninėje. Jo sužeistas nugarkaulis.

Kan. F. Bartkų, buv. Vilka-viško kunigų semin. rektorių, dabar dirbantį JAV Dallas vyskupijoje, Tex., Šv. Tėvas pakėlė savo rūmų prelatu.

LONDON, Ont.

Pamaldų tvarka Londone

Kun. Fr. Jokubaičio pavedami, pranešama, kad kitos lietuviškos pamaldos Londone įvyks š.m. rugpjūčio mėn. 17 d. 11 val. 45 min. Blessed Sacrament bažnyčioje, 10557 Oxford St. (kam-pas Oxford ir Spittal St.). Vaziuoti į rytus einančiu Quebec autobusu (išlipti Oxford-Quebec g-vių kampe) arba į šiaurę ir rytus einančiu Oxford autobusu (išlipti Oxford-Sterling g-vių kampe). Nuo išlipimo vietos paeiti Oxford g-vė į rytus 4-6 mažus blokelius (tik 5 minu-tės kelio!).

Pradedant minėta dalia lietuviškos pamaldos vyks reguliariai ikas antrą sekmadienį, tuo pat augščiau nurodytu laiku ir toje pat bažnyčioje. Prieš kiekvienas pamaldas bus klausoma išpažintų.

Visi Londono, Woodstocko, Ingersoll, Rodney ir kitų vietovių lietuviai prašomi išsidėmėti šį pranešimą ir pamaldas lankyti, nes nuo šiol apie jas nebebus nei skelbiama nei laiškučiais pranešama.

Laik. Bažnytinis Komitetas.

Vancouver, B.C.

Vancouverio lietuvių gyvena toliausiai atsiskyrę nuo kitų, bet jų vardas laikas nuo laiko lietuviškoje spaudoje pagarsinamas. Deja, pastaruoju metu "T Ž" pradėję rodytis straipsniai korespondento "Kemanietis" yra apgailėtini. Faktai yra išskir-pyti, žeminą ne tik kiekvieną lietuvių, bet kartu ir šį mums brangų savitrašį.

Neminėdamas visų juokingai išskirpų žinių, prašysiu gerb. korespondentą mesti savo rašymą, nes tokios žinios galbūt tik-tų tik "draugų" laikraštyje.

Jonas Treška.

Red. pastaba. Redakcija pageidauja žinių iš visų vietų, kur tik lietuvis vargsta ar džiaugiasi, bet tikrą, atvaizduojančių tikrą gyvenimą. Patikrinti korespondentų pateikiamų žinių redakcija neturi jokios galimybės, tad yra priversta pasitikėti korespondentų gera valia.

WINNIPEG, Man.

Bažnyčios J. S. Fondan auokojo

Simanavičienė \$ 10.-
Parap. gegužinės pelnas 227,40
Aukojusiems nuoširdus aciū.

Užpirtas bažnyčiai sklypas
Gautas galutinis J.E. arkivyskupo sutikimas pirkti sklypą Elgin gatvėje, Nr. 430, netoli Isagbel. Šį rajoną išrinko pats arkivyskupas, nes čia daugiausia apsigyvenusių lietuvių. Sklypas gana didelis, gatvė apaugusi senais, kerotais medžiais.

Liepos 31 d. miesto valdyboje, kuriai sklypas priklauso, padarytas užpirkimas, įmokant \$350. Rugp. 1 d. raštu Miesto valdyba sklypą pripažino Lietuvių Misi-jos nuosavybe. Išpirkimui bus mokama po \$100 kas mėn.

Statybą manoma pradėti dar šį rudenį.

Parapijos gegužinė

Liepos 27 d. tuoj po pamaldų didelė dalis lietuvių autobusų ir automobiliais išskubėjo į parapijos gegužinę gražiame Grajauskų ir Greningų miške. Viskas būtų buvę gerai, jei ne griaustinis, kuris pora kartų sudundėjęs prakiurdė dangų. Spruko kas kur galėjo. Po trumpo lietaus grįžo ir nuotaika, nors valgiai ir sušlapo ir loterijos fantai išmirko, bet vis vien viskas ejo gerai ir gauta gražaus pelno — \$227,40, kurie paskirti Bažnyčios Statymo Fondan.

A. ir H. Jasinskai.

"Draugo" ilgamečioms redaktoriams L. Simučiui (dirba 25 mt.) ir Ig. Sakalui (dirba 35 m.) Šventasis Tėvas per Čikagos kardinolą Strich prisiuntė medalius "Pro Ecclesia et Pontifice".

Prof. A. Gyls dirba Ogdens-burge, N.Y., psichiatrinėje ligoninėje. Trys jo sūnūs studijuoja Čikagoje. Jauniausias sūnus Julius yra pasižymėjęs sporte.

K. Bobertas, pabėgęs ir Gai-žiųjų darbo stovyklos, slapta atvykęs į JAV, čia sulaikytas ir tardytas Čikagoje, jau laisvas ir gavo darbą.

J. Vembrė pakviestas Bostone einančio "Ryto" administrato-riūniam.

L. Sapockis, buvęs Kybartų apyl. teisėjas, atvykęs į JAV prieš pustrėčių metų, rastas miręs savo bute Brooklyne. Jo žmona ir duktė gyvena Clevelande.

VOKIETIJA

BALF Vokietijoje centras iš Hannover-Kleefeld perkeltas į Muenchen 27, Pienzenauerstr. 15, tel. 480640. Atsistatydinus iš pareigų Zundeit, BALF įgaliotini paskirtas Izid. Rugienius.

BALF pirmininkas kan. J. Končius paskelbė visiems liet. tremtiniams Vokietijoje raštą, aptariantį BALF prisiunčiamos šalpos paskirstymo tvarką. Atskiroms vietovėms gerybės pasunčiamos iš Bremeno pagal BALF įgaliotinio ir 2 priminknio paskirtų patarėjų sąrašą. Vietovėse patys tremtiniai išsirenka pirmininką ir šalpos komitetas, kurios gerybės paskirsto, priima prašymus, susirašinėja su BALF įgaliotiniu visais šalpos reika-lais ir gautas gerybes paskirsto. Jei kur pirmininko ir šalpos komisijos nesugebama išrinkti, paskiria pirmininką įgaliotinis, o tas pasirenka porą padėjų ir atlieka šalpos komisijos darbą.

Š. komisijoms BALF pirmininkas pataria nieko neduoti uždir-

Mont.

Tillsonburg, Ont.

Pavykusi gegužinė

Tillsonburg, Delhi apyl. LOK liepos 27 d. suruošė Mikėno ūkyje smagią gegužinę. Diena buvo labai graži, užtat suvažiuavo keli šimtai apylinkės tabako augintojų ir daug svečių iš Toronto, Hamiltono ir JAV.

Malonu konstatuoti, kad gegužinėje dalyvavo visokiausių grupių lietuvių ir rado bendrą kalbą. Atrodė, kad tarp tabako augintojų lietuvių grįžta sugyvenimas ir taika.

Tabako skynimas

Tabako skynimas atsiėjo prašidė-jo. Prie šių darbų dešimtys tūkstančių darbininkų gavo darbo 4-6 savaitėm. Šimetis tabako derlius yra nevienodas. Apylink. Vanessa, Delhi, Simcoe buvo lietaus, tai daugumoje labai geras derlius. Tačiau apie Tillsonburg ir kt. vietovėse beveik visai ne-

bantiems ir prageriantiems, daugiau dėmesio skirti našlėms su vaikais ir ligonims, bet nedaryti jokio skirtumo dėl religijos, priklausymo partijoms ar organizacijoms.

Visai BALF veiklai Vokietijoje patikrinti pirmininkas, su-sitaręs su Centro Valdyba, skiria Revizijos Komisiją. Tikrinimas atliekamas kas 6 mėn.

URUGVAJUS

URB pastovių organų rinkimai įvyko birželio 29 d. Dalyvavo beveik visi pilnateisiai nariai. Pirmininkavo A. Kaušinis. Organizacinio Komiteto vardu apžvalgas padarė V. Dorelis ir pirm. kun. St. Grigaliūnas.

Paaškęjo, kad tie, kurie į visas puses šaukė apie "Bendruomenės sugriovimą", buvo vieninteliai bebando Bendruomenę griauti, jos organizavimą sabotuoti. Kad rimtas darbas vadinamųjų kairiųjų atstovams nerūpėjo, parodo ir tas faktas, jog nei jie patys, nei vienas iš jų šalininkų nesumokėjo tautinio solidarumo mokesčio. Nebūdami pilnateisiai nariai, tie keli "kairieji", žinoma, negalėjo ir rinkimuose dalyvauti.

UL Bendruomenės Tarybon išrinkti: A. Brazys, J. Dorelis, kun. St. Grigaliūnas, P. Kaminskas, A. Kaušinis, A. Mačiškansas, B. Mesonis, O. Saty-gienė, M. Svečulis, U. Vaitelienė ir O. Zupkienė. Į Garbės Teismą: V. Dorelis, E. Jusys ir kun. Vl. Mikalauskas.

Taryba širinko krašto valdy-bą, revizijos komisiją ir tarybos prezidiumą. Krašto valdybon įeina: pirm. kun. Stan. Grigaliūnas, sekr. M. Svečulis ir ižd. A. Mačanskas.

"N. Lietuva" ir jai artimi laik-raščiai aliarmą dėl tariamo LB Urugvajuje suirimo veltui kelia.

Mont.

buvo lietaus, tai daugelio tabakas yra blogas. Jei ir toliau to-farmos negaus lietaus, tai savi-ninkai, ypač pradedantieji, atsi-durs sunkioje finansinėje padėtyje.

J.

Onų balius

Simcoe. Pagal lietuviškas katalikiškas tradicijas daugiausia švenčiamos vardinės. Laikantis šio papročio ir pas Dumšus, Norfolk viešbučio savininkus, liepos 26 d. įvyko Onų pagerbimo vakaras. Kadangi ir šeiminkė p. Dumšienė yra Ona, tai didžiausia našta gulė ant jos pečių. Svečių buvo daugiausia tabako fermeriai seni ateiviai, bet netrūko ir naujųjų. Dumšų namuose skirtumo tarp senųjų ir naujųjų nedaroma.

K.

Sulaikykite!

Padėk išvengti miškų gaisrų nosisli! Pasaikink visą savo apylinkę, kas galėtų būti ugnies priežastimi; atsargiai elkis su žiežirbomis, laužais, cigarečių ir degutais, jei esi miškuose vietose. Niekuomet nemesk cigarečių nuorikų ir degutų per automobiliu laigus. Prisimink pats ir perspėk savo šeimą bei savo draugus būti atsargiais... ir padėti išvengti miškų gaisrų!

NEMOKAMAI: Paprašyk ir bus prisiusta mūsų Ranger's Fire Prevention and Fire Fighting Tips ir iliustruotas 25 Ontario medžių lapų sąrašas.

N-107

RANGER BREWING COMPANY LIMITED
KITCHENER • ONTARIO

Lietuvių Baldų Krautuvė
"MOHAWK FURNITURE"
2448 Danforth

Universalusis Leonardo da Vinci

500 metų jo gimimo sukaktis

Šiemet visas kultūringasis pasaulis švenčia 500-ąją metinę sukaktį nuo Leonardo da Vinci gimimo dienos.

Jis gimė 1452 m. balandžio 15 d. Italijoje, mirė 1519 m. gegužės 2 d. tremitėje, Prancūzijoje.

Apie daugelyje veiklos sričių besireiškiančius žmones lietuviškasis priežodis paaišmiai taria: „Devyni amatai, dešimtas badas“. Bet tai jokių būdų nepriimtina genijui Leonardo da Vinci. Jis toli gražu, ne „devyniais amatais“ vertėsi. Jis neaplenkė gal nei vienos mokslo ar meno srities. Buvo genialus dailininkas, nepakeičiamas architektas, inžinierius, anatomas, geologas, fizikas, chemikas, skulptorius, muzikos didelis gerbėjas, poetas, filosofas ir tt. ir tt. Jis buvo ir laikrodininkas. Leonardo da Vinci ne tik gerbė muziką, bet gamino jai instrumentus, išrado adatoms gaminti mašiną, padarė daug naujų išradimų laivinykystės srityje, netgi pagamino povandeninio laivo prototipą. Jis ir šiandien pasaulyje laikomas povandeninių laivų teoretiniu tėvu. Ir kur jo išmintis nepasireiškė? Sunku būtų tokią sritį surasti. Jis net toli šaudančių patrankų modelius gamino. Jis piešė ir natūroje statė lakiojančių aparatų modelius, todėl laikytinas gal pirmuoju aviacijos pionieriumi.

Kaip inžinierius jis pravedė savo metodą upių vagų reguliavimui, statė savos konstrukcijos tiltus, braižė žemėlapius, planus. Visi jo darbai, studijos ir pažiūros bei nuomonės — laikomi rimtais moksliniais darbais. Anotinėje srityje genialioji da Vinci ranka pripašė daugelį žmogaus kūno dalių, kurios ir šiandien figuruoja anatominiuose atlasuose. Jis parašė ir anatominių pamokų metodiką, sudarė dailininkams reikiamų nuostatų traktatą, sukūrė naujus pagrindus perspektyvos mokslui, parašė knygą iš optikos srities ir tt.

Kaip menininkas, Leonardas da Vinci, yra palikęs eilę genialių savo darbų. Kaip portretinio meno pavyzdys yra Mona Lisa. Į jos veidą menininkas pajėgė įkurstuoti tokių patrauklių, pagaujančių ir nuosirdų šypsni, kokią gal nė vienas menininkas nepajėgė sukurti. Ir daugelyje kitų jo kūrinių įkūnyta tokia gili psichologinė kompozicija, toks geniališkas spalvų parinkimas ir

priežodis toks monumentalumas — kartu besiribojantis su dideliu paprastumu — kad, daugelio autorių teigimu, tai galėtų pasiekti tik toks meniškiojo pasaulio genijus, kaip L. da Vinci.

Mona Lisa (Francesco del Giocondo žmonos) portretas šiuo metu randasi Luvre, Paryžiuje. Tai yra gal didžiausia brangenybė visame meniškajame pasaulyje. Sakoma, jog jo dar niekas nėra pralenkęs meno augtumoje. Jis labai mėgo piešti subtilias moterų galvas, bet neišvengė piešes ir romėniškų keršto deivių — furijų paveikslų, šelstančių moterų portretų. Jis piešė romantiškus medžiūnus, vaistus, daržoves, gėles, o taipogi įvairias karinio tipo mašinas, laivus ir pan. Ir viskas jo vaizduose stovėdavo tarytum gyva, visiškai natūralu.

Leonardo da Vinci geniališka prigimtis, esą, reiškėsi ne vien tik jo dvasinė didele jėga, nepaprasta kūrybine galia, bet ir imponantišku fiziniu pajėgumu. Jis turėjęs tiek jėgas, kad savo rankomis galėjęs laužyti net geležines arklų pasagas...

Leonardo da Vinci mirė 67 m. amžiaus, tačiau jo vardas liks amžinai nemirtingas. Ryšium su 500 m. jo gimimo dienos sukaktimi, visas civilizuoatas pasaulis daro iškilmingus minėjimus, ruošia jo darbų parodas ir lenkia žemai galvas jo pagarbai ir nesibaigiančiam atminimui.

Pr. Alšėnas.

Leidžiama R. Spalio „Gatvės berniuko nuotykių“

„Trylikos Nelaimei“ ir „Didžiųjų Atgailų“ autorius R. Spalio naują knygą „Gatvės berniuko nuotykių“ leidžia „Tremties“ leidykla Vokietijoje. Knyga pasirodys rugsėjo pabaigai ar spalio pradžioje. Tai bus stambus leidinys, per 500 puslapių ir įristas, kaip ir kiti „Tremties“ leidiniai. Knygos kaina \$5. Kas užsisakys ir sumokės jos kainą iki rugpjūčio galo; bus laikomas garbės prenumeratoriu — lietuviškos spaudos talkininku ir tą pavardę gavo eilės tvarka bus išspausdintos knygoje.

Kanadoje prenumeratą priima „Tremties“ atstovas Augustinas Kuolas, 143 Claremont St., Toronto, Ont. Telef. EM. 4-1581.

VYTAUTAS KASTYTIS

Vytauto Kastyčio tik ką išėjusios knygos viršelis

Kanados ateitininkų stovykla

Toronto Jaunesniųjų Ateitininkų stovykla nuo š.m. liepos 27 d. iki rugpjūčio 3 d. Lake Mead, prie Hamiltono p. Narušiu ūkyje susilaukė didelės sėkmės.

Stovyklaujančio jaunimo susirinko apie 32 asmenys, tarp jų 6 iš Hamiltono. Stovyklai vadovavo Iz. Matusevičiūtė, socialinių reikalų vadovas p. Bražukas nešė ant savo pečių visus stovyklos svarbiausius reikalus: tvarkė finansus ir rūpinosi maisto pirkimu, p. Bražukienė jam talkininkavo. Berniukų sporto vadovas — p. Girnius, mergaičių vadovė p. T. Verbickaitė.

Labai skaniai maistą paruošė pp. Jasiūnai. Prie virtuvės ir stalo labai daug padėjo stovyklaujančios ponios — Šakalienė, Gotceitienė, Treigienė ir kit.

Stovyklos siela buvo malonūs kun. Dr. J. Tadauskas, Hamiltono lietuvių parapijos klebonas, nors užsiėmęs bažnyčios statymu, suradęs laiko keturis kartus atlaikyti pamaldas stovyklo-

je ir pasakyti gražius pamokslus. Ypatingai gražiai pamaldas pravedė rugpjūčio 1 d., skaitydamas labai gražią maldą už tėvynę. Tą dieną beveik visa stovykla priėjo prie šv. komunijos.

P. Narušis labai rūpestingai pristatinėjo maistą ir rūpinosi, kad visiems būtų malonu ir gera. P. Guoga, atitrukęs nuo savo ūkio darbų, berniukams ir mergaitėms padarė didelio džiaugsmo, leisdamas velti pajodinėti ūkio žirgais.

Daugiausia traukė stovyklaujančių jaunimą ir svečius ežeras: maudymasis, laiveliais irstymas. Čia pusę dienos skambėjo juokas, klyksmavimas, dainos. Saulė, vanduo, laiveliai, vandens lėlijos ir maloni draugija... Tai ne tik jaunimo, bet kiekvieno vasaros sapnas.

Stovyklą aplankė daug svečių iš JAV: Darbininko redaktoriaus kun. K. Dabušis iš Niujorko, kun. J. Pragubickas, kun. Dr. J. Petrenas iš Čikagos, kun. Račkauskas, kun. Demikis, kun. To-

toraitis, kun. J. Mačiulaitis iš Filadelfijos, Tėvai pranciškonai: Tėvas Žalasis iš Kennebunk Port ir Tėv. Amb. Prakapas iš St. Catharines.

Stovyklavio ir viešnia iš Čikagos Dr. D. Narutavičiūtė, kuri turėjo su mergaitėmis pora pasikalbėjimų auklėjimo klausimais.

Rugpjūčio 2 d. įvyko jaunesniųjų ateitininkų suvažiavimas ir išrinkta nauja Centro Valdyba. Paskaitas skaitė Iz. Matusevičiūtė ir Andriulis.

Rugpjūčio 1 d. p. Ankudavičius labai įspūdingai pravedė žuvalų partizanų minėjimą. Prie degančio aukuro jis pasakė labai jautrią kalbą, buvo pasimėlsta ir sugiedotas Tautos himnas.

Šeštadienio vakare buvo stovyklos pasilinksminimas. Ta proga pasirodė net du laikraščiai „Svirplys“ ir „Kočėlas“. Svirplys daug stovyklos pasilinksminimo iššūkis, o Kočėlas apvanogo vadovybę ir stovyklaujančius. Buvo skanaus juoko.

Sekmadienį buvo stovyklos uždarymas. Žodį tarė Iz. Matusevičiūtė stovyklaujančioms, svečiams ir rėmėjams. Ilgiau kalbėjo Dr. Juozapavičius ir kun. Dr. J. Gutauskas, J. A. C. Valdybos pirmininkas Viliusis ir Toronto jaun. atkū CV pirminkas p. K. Ašoklis.

Stovykla buvo baigta puikiai pavykusia gegužine, kuri susilaukė daug svečių iš Toronto, Hamiltono ir tolimesnių apylinkių. Iš žymesnių žmonių paskutinę dieną atsilankė Toronto klebonas kun. Azubalis, kun. Parancevičius, Dr. Juozapavičius, prof. Zubrys, Saulius, Bajorinas ir daug kitų.

Už gerai pravestą stovyklą mano nuosirdus aciu stovyklos vadovybei, svečiams, stovyklaujojams, o ypatinga padėka p. Aleknei, be kurio finansinės paramos ir manim pasitikėjimo, šios stovyklos nebūtų buvę galima suorganizuoti.

Kazys Ašoklis.

Redakcijai prisiūsta Ateitis, 1952 m. birželis, Nr. 6, 121-144 psl.

Central European Federation of Christian Trade Unions, New York, 1952, 24 psl.

Gražiausi Sveikinimai ir Linkėjimai Jūsų Vardo Dienoje! Tai dviejų rūšių atvirukai, išleisti b-vės „Nemunas“ — 3153 So Halsted St., Chicago 8, Ill.

JAV Liet. Bendruomenės Informacijos biuletenis, Nr. 1 ir 2, 1952 m. balandžio 25 ir liepos 10 d. Rotatorinis leid.

„Technikos Zodis“, Nr. 7 (16), liepa 1952.

Bernardas Brazdžionis redaguoja naują antologiją. Kartu su J. Aisėiu B. Brazdžionis suredavo labai vertingą Lietuvių Poetų Antologiją, kurią išleido Liet. Spaudos Klubas Čikagoje. Pasitelkęs eilę bendradarbių, šiuo metu dirba sudarydamas Pasaulio Lyrikos Antologiją, kurioje tilps visų tautų poetų gražiausi lyrikos deimeliai.

Pax Romana Kongresas

Pagrindinė kongreso tema: „Universiteto misija“. Kongresas vyks Kanadoje — Torontė, Otavoj, Montrealy ir Quebec, rugpjūčio-rugsėjo mėn.

Torontė įvyks posėdžiai: Pax Romana Studentų Sąjungos Komiteto — rugp. 18, 19, 20 d., Intelektualų Sąjūdžio Tarybos — rugp. 19, 20, 21 d., Plenarinės Sesijos Intelektualų Sąjūdžio — rugp. 22, 23, 24 d., Studentų Interfederalinė Sekcija — rugp. 21, 22, 23, 24 d., Ekskursijos į Niagara krikli ir kankinių paminklų rugpjūčio 21 d.

Otavoj įvyks didelis ir bendras priėmimas, paruoštas Otavos universitete, miesto ir bažnytinės vadovybės, pravažiuojant iš Torontė į Montrealy, rugp. 24 d.

Montrealy rugp. 26, 27, 28, 29 dienomis bus keturios paskaitos apie Universiteto misiją — skaitys Rev. Fr. Gerald B. Phelan, Notre-Dame, prof. Olivier Lacombe Lille, prof. Helmut R. Hatzfeld, Vašington. Taip pat tomis dienomis vyks komisijų posėdžiai ir ekskursija į Lauren-

tians. Quebec rugp. 31 d. ir rugs. 1 d. dar bus ketetas paskaitų — prof. Alceu Amoroso Lima, Rio de Janeiro, prel. Alphonse Marie Parent, Quebec, prof. H. S. Taylor, Princeton. Čia įvyks paskutinė plenumo sesija ir svečiai bus dalyviai Lavalio Universiteto 100 m. jubiliejaus minėjime.

Ateitininkų delegaciją sudarys: prof. Dr. A. Ramūnas-Palpuskas, 309 Nichols St., Ottawa; kun. Dr. J. Gutauskas, 1639 Bloor St. W., Toronto; Dr. A. Sapoka, 145 Euclid Ave., Toronto; Adolfas Bajorinas, 91 Hillcrest, Toronto; Dr. Ag. Sidlauskaitė, McDougal, Apt. 2, Ottawa; kun. J. Kubilius, SJ, 377 Willibord Ave., Montreal ir Pranas Rudinskis, 350 7th Ave., Ville LaSalle, Montreal.

Svečiai iš Kanados ir JAV, norintieji dalyvauti Pax Romana kongrese, kreipiasi į delegacijos dalyvius.

Ateitininkų Sendraugių Sąjungos Centro Valdyba.

Torontui reikia rep. choro

Tarp Toronto ir Montrelio vyksta neoficialus ginčas — kurį iš šių dviejų miestų reikėtų pavadinti Kanados lietuvių centru, atseit, sostine. KLB organų rinkimuose dalyvavusių balsuotojų skaičius Torontą aiškiai pastatė į pirmą vietą.

Sostinei reikalinga atitinkama reprezentacija. Kiekvieną rudėnį Torontė vyksta vadinamoji K. Tautinė Paroda, kurioje lietuvių šalia meno dirbinių turi puikią progą pademonstruoti savo dailininkų tautinius šokus. Su šokiais pusę bėdos, bet mus visada pradeda slėgti didžiausias bėdos, kada į sceną reikia ištempti chorą. Būkime atviri — ligi pat šios dienos mes neturėjome ir neturime gero reprezentacinio choro. Gerų balsų geram chorui sudaryti, tiesa, netrūksta ir netrūksta. Bandymų buvo daug, bet jie visi maža tedavė naudoti. Choriui nepakanka vien tikta gerų balsų, jam taipogi reikia ir gero chorvedžio — prityrusio autoritetingo muziko.

Buvo priefta iki visiško bankroto, kada mes tautinių švenčių minėjimams netgi mėginome kviesiti chorą iš JAV. Pagaliau ir į Kanados Tautinę Parodą buvo pradėta numoti ranka. Vadinasi, visi sutikome, kad mums reikia muziko, kurio mes, deja, savo eilėse neturime. Tad kito

kelio nebelieka — tenka žarstyti šimtus dolerių ir kviesiti chorą iš JAV.

Vėliau daug buvo kalbėta apie Stasį Gailevičių. Gandai skelbė, kad jis iš Vokietijos atvyksta į Torontą. Sunku pasakyti ar tai buvo gandai ar ne gandai, nes jis atsidūrė Montrealyje. Torontas vėl paliko be jokių perspektyvų. Klebonas kun. Azubalis, gelbėdamas padėti, parapijos chorui surado naują vadovą — kun. Pacevičių. Tuo laikinai buvo pašalinta parapijos chorvedžio spraga, bet parapijai trūkė ir dabar tebetruksta gero vargonininko. Iš JAV atvažiuojantieji mūsų solistai turėdavo atsivežti ir savo akompaniatorių.

Todėl dabar palengvėjusiomis širdimis tenka sutikti muziko Stasio Gailevičiaus persikėlimą į Torontą. Jis šiuo metu yra vieningas muzikas profesionalas Torontė. Reikia tikėtis, Torontas pasinaudos jo atvykimu ir jam sudarys palankias sąlygas lietuvių chorą iškelti iki reprezentacinio lygio. Pagalbos ranką turėtų ištieti lietuviškoji parapija ir lietuvių bendruomenė. Bendromis jėgomis, rodos, galima būtų išlaikyti vieną muziką. Montrealis to, deja, nepajėgė padaryti. Negi kaptuliuotų ir Torontas — visų Kanados lietuvių sostinė?...

Vyt. Kastytis.

Iš kultūros ir knygų pasaulio

Nauji Vasario 16 gimnazijos mokinių rėmėjų būreliai 50 Rėmėjų Būrelis Čikagoje, c.o. Mrs. Ks. Pimpienė, 2447 W. 45 Pl., Chicago 32, Ill., USA — išlaiko I kl. mok. Gerhardą Baurą nuo 1. 7. 1952.

51 ir 52 Rėmėjų Būrelis Worcester, c.o. Mr. Pr. Pauliukonis, 9 Aetna St., Worcester 4, Mass., USA — išlaiko VIII kl. mok. Liudą Venclovą ir III kl. mok. Rudolfą Brinkį, nuo 1. 8. 1952.

53 Am. Liet. Taut. S-gos Clevelando skyrius, c.o. Mr. Jz. Leimondas, 1605 East 79 St., Cleveland 3, Ohio, USA — išlaiko I kl. mok. Almą Lačytę, nuo 1. 8. 1952.

54 Rėmėjų Būrelis Čikagoje, c.o. Mr. Alg. Markevičius, 3721 Butternut St. East Chicago, Ind., USA — išlaiko II kl. mok. Brigatą Ašmytę, nuo 1. 7. 1952.

55 ir 56 Rėmėjų Būrelis Detroit, c.o. Mr. Petras Vedeika, 1948 35th St., Detroit 16, Mich., USA — išlaiko II kl. mok. Algimantą Kleinaitį ir I kl. mok. Birutę Petkutę, nuo 1. 8. 1952.

Pasiskolinimai: Rėmėjai pinigų galių siųsti per BALFą arba tiesiai Gimnazijai — kaip patogiau. Siunčiant per BALFą, doleriai iškeičiami į DMarkes palankesnėmis sąlygomis, tiksliai ilgiau trunka, kol tokiu keliu gimnazija tuos pinigų gauna. Vienokių ar kitokių atvejų gimnazijai pranešti, kada ir kaip pinigai išsiųsti. Siunčiant tiesiai gimnazijai, patogiau siųsti pašto perlaide — money order — šiuo adresu: „An das Litauische Gymnasium, (23) Diepholz-Flugplatz, Block Nr. 7, Germany, Brit. Zone“.

Stp. Zbarsko elementorių „Aušrelę“ žada dar šį rudėnį išleisti leidykla „Patria“.

Kongresas Vysk. Valančiui paminėti

ALRK. Federacijos vadovybė nutarė šių metų federacijos kongresą įjungti iškilmingą vysk. M. Valančiaus paminėjimo akademią. Kongresas įvyks rugsėjo 26-28 d. Detroit, Hotel Statler patalpose. Jis bus užbaigtas Valančiaus paminėjimo akademija. Su paskaitomis kviečiami žymūs mokslininkai ir visuomenininkai. Detroito ALRKF skyrius ta pačia proga rengia koncertą ir pramogas.

L. Rašytojų Draugija rinkimus praves konkordenčinu būdu. Valdyba renkama iš Čikagos, Garbės teismas iš Bostono.

Antano Macinos Didysis Inkvizitorius mokėsi Anksčiau pasirodęs vienišas lietuviškai, neseniai išleistas vokiškai: Der Grossinquisitor, Kerle - Verlag, Heidelberg, 1952, 340 psl. Leidinys labai skoningas. Vokiškojo laido studija dar papildyta, turi prof. V. Silcarskio įvadą apie Dostojevskį ir Solovjevą.

Dail. Valeška nupiešė Mindaugo krikšto paveikslą, kuris bus pakabinamas Čikagos šv. Kryžiaus bažnyčioje.

Prof. Dr. K. Regelis, Kauno botanikos sodo steigėjas, kilimu sveicaras, dabar profesoriauja Bagdado universitete Irake.

Lietuvių ir germanų dainų giminumas yra nagrinėjamas 8 tome leidinio „Jahrbuch fuer Volksliedforschung“ įdėtojo tuo reikalu Dr. Ericho studijoje. Tarpt. Valst. Unijos biuletenis, taip pat „The Tablet“ ir „Catholic Standart“ paskelbė platesnes studijas, pavadintas „Pabaltijo valstybės“. Stockholm leidžia „Newsletter from behind the Iron Curtain“ paskelbė — „Lithuanian Complaints“.

VYTAUTAS KASTYTIS

PAMINKLAS TREMČIAI

Ištrauka iš tik ką išėjusios knygos „Kolektyvinė Prausykla“

Ir vyrai, ir moterys, ir vaikai susiriesdami bara, keikia tremtį, kad ji visą jų gyvenimą nepataisomai sugriovė. Tačiau niekas nepagalvoja, ką mums gero davė tremties praleistos dienos. Paimkime, pavyzdžiui, visų poetų ir politikų iki koktaus nuobodumo nuvalkiotas giesmės tėvynės meilės garbei.

Nuvažiuos, būdavo, banko direktorius ir žaliąjį kaimą. Nusiveža gražią žmoną. Autobusų stotyje juos pasitinka vyžotas tėvas su pyptke dantyse. Gražioji banko direktoriaus žmona susiraukia užuodus pyptkės kvapą. Ir direktoriui pasidarė truputį nesmagu, kad jam su vyžota būtų tenka reikalų turėti.

Arklukas, nuo darbo nuvargęs, sunkiai judina kojas. Ratai braška. Trata. Tegu perkūnėlis lietuviškus kaimo kelius: vežimas supasi daugiau, negu laivas audringoje jūroje, o jau krato — dantis galima išbarstyti... Ponia direktorienė pamėgina šnekėti apie ramų gyvenimą Kaune. Ratas slysti ir gilesnė vėžė, ir direktorienė vos nenusikandama nuosavo liežuvio... Va, ir mylėk tu tą lietuvišką kaimą! Gali iki Paskutinio Teismo dienos invalidu pasilikti. Žvalgosi direktorienė, tylėdama ir pakelės, laukia, kol pasirodys jos vyro gimtįjį rūmai. Iš už kalnagubrio netikėtai išlenda pasiaušęs šiaudinis stogas. Nusigąsta direktorienė. Stebisi, kodėl arklys tokios baisybės nesibaido.

Kiame išdidžiai kriuksti prie virvės neprižiūstas bekonas. Direktorienė bijo iš vežimo išlpti. Rodos, puls tas baurus Dievo sutvėrimas ir pradės kovas iltiniais dantimis draskyti. Kaune jai niekada neteko tokių pabaisų deglais šonais matyti... Subėga visi banko direktoriaus giminės. Abu svečiai, vis labiau raudydamiesi, iš vieno glėbio keliauja į kitą. Visi kalba, juokiasi, tik ponia direktorienė negali nė žodžio pratariti — bijo pusiau nusikąstą liežuvį pamesti...

Pirkioje direktorienei dar blogiau. Krosnies anga, kaip pragaro vartai. Visur pilna vaikų. Musių dūzgia ištisi spiečiai. Nakčiai uodai dainuoja serenadas pausyse. Ko gero ims kaimiška blusa ir užsimans paragauti miesčioniško kraujo. Tikras skandalas.

Kitą dieną direktorius su direktorėne susikrauna lagaminus ir vežimą. Arklukas lėtai kuprina autobus stoties linkni: užteks kaimo. Sekančią vasarą ir sekantį sekantį vasarą direktorius ir direktorienė kaimo nesirodo. Birštone, Palangoje, Nidoje nuobodulį baltame smėlyje skandina...

O dabar, tremtyje atsidūrę, jie nekalba nei apie Birštoną, nei apie Palangą, nei apie Nidą. Girdeja — ponis, buvusi direktorienė, žvalgydamasi į svetimų miestų dangoraižius, dūsauja:

— Kas iš tų mūrų. Kad taip vėl pirkli šiaudiniu stogu galėčiau pamatyti...

O banko direktorius, pirkdamas naujus batus, visada prisimena lietuviškas vyžas. Patogios buvo: nei kokių spausdavo, nei jų blizginti reikėdavo.

Velnias žino, koks čia kraštas. Jeigu užsimanai blusą apžiūrėti, turi keliauti į zoologijos sodą. Ir bekonų deglais šonais niekur nesimato. Keliai mekskaftuoti. Lietuviški plaučiai ima ir pasilgsta vieškelio dulkiai. Nežinau, žmogus, ką tada su tais plaučiais daryti, o lietuviškų dulkų čia net ir užsimušdamas nerasi...

Į nušvilimą įpuolęs direktorius pasikaso kas dieną vis labiau plinkantį pakaušį. Nusiskundžia kartu su Jonu Aisčiu:

— O, kaip tu graži iš tolo!... Už vieną šiaudinį stogą, rodos, atiduotum viso mėnesio uždarbį. Ir blusų, ir bekonų, ir murzinių vaikų, ir vyžoto tėvo nebūtų bausi! Išbučiuotumei visus. Išstius metus iš lietuviško kaimo niekur kojos nekeltumėi...

Vadinasi, tremtis mus išmokė mylėti Lietuvą iš tolo. Gera ta tremtis. Visai be reikalo ją neįsimintį žmonės keikia. Kada nors, kai grįšim į Lietuvą, šalia pirkios šiaudinių stogų galėsime pastatyti puošnų marmuro paminklą su įrašu: „TREMČIAI, KURI I MŪSŲ ŠIRDIS GRAŽINO MEILĘ VISAI LIETUVAI“...

Tiktai tada galutinai paaikšės didieji tremties nuopelnai. Susitiks, sakysime, Kaune atletietuvintoje ir iš Stalino atimtoje Laivės alėjoje ministerio pirmininko ir prezidento žmonos.

— Užikime į „Konradą“ kavos išgerti, — pasiūlys ministerienė. — Ne, ne, negaliu! Skubu namo. Reikia pietus virti, — atsakys prezidentienė. — Daug darbo turiu. Ketinu skalbinius skalbti. Pati, mat, visada geriau gali namų ruošos darbus atlikti už kitą. Vyras žadėjo tarnaitę pasamdyti, bet aš nenoriu. Kam man tarnaitė reikalinga. Ar aš rankų neturiu...

— O, buvau užmiršus, — nusigąs ministerio pirmininko žmona. — Mano indai dar neplauti!... Taigi, ir aš sakau, kam tarnaitės reikalingos. Jos tik lėkštes daužo...

Parlėks prezidentienė namo, prezidentas virtuvėje sukasi. Žiūrsta užsidedęs, rankoves pasiraitojęs puodus gramdo: — Manai, kad aš šeimininkaitė nemoku. Va, žiūrėk, pats pietus išviriau. Kopūstų sriuba. Makaronų-mėsos apkepės. Kaldūnai sviesto padaže. Pudingas. Kava. Gal arbatos nori su citrina?... Viską Eulenheimio lageryje išmokau. Geriausias poilsis nervams. Virtuvėje politinės vėlinavas užmiršti.

Užėsi ir pirmą pasitaikiusią krautuvę, visur už bufeto lietuviški veidai. Tremtis mums išaugino didžiulį naujų būdinių kartą. Nesistebėkime tada labai, jeigu susitiksime pažįstamų, prietelių ir giminių dar iš DP stovyklų laikų.

— Labas, ponas Pinigaiti! — sušuksi buvusiam Schwindelbergo lagerio svogūnų spekuliantui. — Graži krautuvė įsitaisęs... — Labas. Labas. Ką čia — grynas menkniekis. Schwindelberge prekybos mokslus išėjau. Gyvenu, krutu, verčiuos. Svogūnais, tiesa, jau nebeprakeičiu. Neapsimoka. Malonu matyti seną klientą... Nežinau net ką ir pasiūlyti. Gal lietuviškų lašinių, sviesto, varškės, kiaušinių... Žuvis šviežia... Obuoliai iš tėvo sodo... Miltai pirmos rūšies... O, ir juodos duonos turiu... Žinai, ta baltoji jau mums nusibodo svetimuose pasviečiuose... Gal virtinę lietuviškų rieštainių?...

Nusipirkir virtinę rieštainių. Pasikabinsi ant kaklo. Pasišneksi su Pinigaitiu apie dienas, prabėgusias Schwindelbergo kempėje, IRO pareigūnus, UNRROS skrinings. Surūkysite po cigaretę. Jausitės kaip broliai. Na, ar gi negera tremtis?...

Paatostogavęs gimtajame kaime, imsi lietuviškame mieste darbą ieškoti. Užėni! Darbo įstaiga. Pirmas klausimas: specialybė. Atidairai burną ir pažiūrė visą litaniją:

— Diplomuosas architektas, mūrininkas, stalius, dažytojas, indų plovyjas, kalvis, elektrikas, radiotechnikas, restorano padavėjas, dženitorius, graborius, sagų siuvėjas, aukso iškotojas, visuomenės veikėjas, skardos karpytojas, miško kirtėjas, jūrininkas, biznierių, sodininkas, gatvės šlėvėjas...

Išsižios iš nusteibimo graži panelė Darbo Įstaigoje ir į specialybės grafą vietos visos litanijos įrašys: „Buves tremtinys. Moka viską“...

Gera tremtis. Ir kam ją mes keikiame... Jau dabar galėtumėm paruošti projektus būsimiesiems paminklams tremties garbei.

padina). Tel. EM. 6-8094

Parduodant ar perkant namą mielai Jums patarnausiu!

Galio sudaryti paskolas. Vėltui suteikiu informacijas apie parduodamus namus, paskolas, bižnius ir tt.

Jūsų patarnavimui

VACYS VASILIAUSKAS
skambinkite tel. KE. 9459, KE. 9450, LA. 2612

Parduodama:

\$8.300 Bloor—Bathurst,
6 kamb. mūrinis namas su ga-
ražu. Įmokeiti \$1.500.

\$8.200 Bloor—Christie,
6 kamb. atskiras, mūrinis, ge-
ram stovyje namas prie gero su-
siekimo. Įmokeiti \$2.000.

\$9.100 Bloor—Crawford,
6 kamb. prie gero susiekimo
namas. Įmokeiti \$3.000.

\$10.500 Davenport Rd.—Lansdowne,
8 didelių kamb. mūrinis, 2 butų,
namas. Garažai vieta. Įmokeiti
\$3.000.

\$12.800 Roncesvalles—Pearson,
8 didelių kamb. mūrinis namas,
2 virtuvės, šoninis įvažiavimas.
Įmokeiti \$4.500.

\$13.500 Grenadier Rd.—Roncesvalles
7 didelių kamb. atskiras, mūrinis
namas. Gražus kiemas ir 2 ga-
ražai. Įmokeiti \$4.800.

\$11.3000 Geoffrey—Indian Rd.
10 did. kamb. mūrinis, atskiras
namas, vandens apšild. Įmoke-
ti \$7.000.

Indian Rd.—Indian Trail,
12 did. kamb., 2 butų, mūrinis,
atskiras namas, 2 virt., 2 vo-
nijos po 4 gabolus, 2 vand. ap-
šild. krosny, 2 mūriniai garažai.
\$300 pajamų mėnesiui arba vi-
sas tuščias. Įmokeiti \$8.000.

R. TESLIA

Real Estate

863 BLOOR STREET WEST
(prie Ossington Ave.)

Pirkite ir parduokite per didžiausią ir turtingiausią kompaniją Kanadoje

CROWN TRUST COMPANY

\$12.000. Gazolino statis No. 6 High-
way prie Hamiltono vartų. Galonažas
60.000 į metus, du namai ir krautu-
vėlė. Įmokeiti \$6.000.

\$6.000. Gazolino statis netoli Hunts-
ville, Ont. Parduodama 30.000 galio-
nų gazolino į metus. Įmokeiti \$3.000.
\$1.800. Valykla ir siuvykla lietuviš-
kam rajone, viena nauja prosinimo
mašina. Įmokeiti \$900.

\$18.000. Grocery & Meats, maisto
krautuve, 8 kamb. namas, krautuve ir
dirbtuvė. Krautuves apyvarta \$400
savaitė ir \$140 iš namo pajamų me-
nesiui ir sau 3 kamb. butas. Įmokeiti
\$8.000.

\$16.000. Bloor High Park Ave., 7
kamb. namas visai atskiras, garažas,
geras pastatas, karštu vand. apšild.,
dabar tuščias, galima įeiti iš karto gy-
venti. Įmokeiti \$6.000.

\$8.000. Euclid & Harbord, 7 kamb.
namas, atskiras. \$100 pajamų me-
nesiui ir 3 kamb. butas sau. Įmokeiti
\$3.000.

Gazolino statis ir valykla — tai tik-
ra auksa kasykla. 160.000 galio-
nų gazolino į metus. Gryno pelno iš ga-
solino \$11.500. Valyklos patalpa 40
žmonių, apyvarta per metus \$37.000,
gryno pelno \$8.000, netoli Toronto,
3-ju kelių kampine vieta. Kaina
\$55.000. Įmokeiti \$30.000.

Duodame paskolas — mažą ir dideles sumas.

ANTANAS-TONY PAUPLIS CROWN TRUST COMPANY

(Real Estate Department)

OFFICE WA. 3861
RES. LY. 0086

302 BAY STREET
TORONTO

Sutaupysite \$\$\$\$

užsisakydami anglis per mūsų atstovą VYT. AUŠROTA
Skambinkite telefonu LY. 0305 (nuo 10 val. ryto iki 8 val. vak.)
NORRIS FUELS, GL. 2491.

JEI

perkant - parduodant

namą ar bet kokį biznį, pageidautumėte skubaus ir sąžiningo
patarnavimo, kreipkitės į:

ALGIMANTA MINIOTA
Telefonas EM. 6-2024

Mes taip pat patarnaujame ir paskolų gavimo, morgičių
pratęsimo, sutarčių sudarymo, vertimų, imigracijos ir
visais kitais atvejais.

A. KRYZANOWSKI
REAL ESTATE
762 DUNDAS ST. W., TORONTO

Parduodant ar perkant namą ar biznį JŪSŲ PATARNAVIMUI

Antanas-Tony MORKIS

Real Estate darbe turįs didelio patyrimo

ROY BURBANK REAL ESTATE
1385 QUEEN ST. W. Toronto (prie Lansdowne)

KE. 7904 Vakaras LL. 5143

TEL. EM 3-2131
Budime 24 valandas

RADIO DESPATCHED

A.B.C TAXI

Dr. B. DOBAI

Gydytojas Viena, Berlyne, Šveicarijos ir Vengrijos ligoninėse.

VIDAUS IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTAS

Telef. Office: MI. 8821, Namų: KE. 3663. - 465 Bloor St. W., Toronto

MARGIS VAISTINĖ

JONAS V. MARGIS - vaistininkas

19 St. John's Rd. (prie 3131 Dundas St. W.)

RECEPTAMS NAUJIEMS AR SENIEMS tik paskambink
ar parašyk — mes pristatysime kuo greičiausiai.

TAIP PAT TURIME: Trejos devynerios, foto reikmenų,
mažų vaikų valgių, kosmetikos, vitaminų ir tt.

TELEFONAS VALANDOS
MU. 9543 9 a.m. — 9 p.m.

ŠVARA - GYVENIMO PAGRINDAS!!!

Valymas rūbų naujaisiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

Garantuotas saugojimas. Mokama

atsiimant. Garantuojama.

Pasiimame ir pristatome.

City DYE WORKS Limited

Atsiminkite, kad vasariniai rūbai
netinkamai laikomi sugenda. Mū-
sų sandėliuose jūsų vasariniai rū-
bai bus rūpestingai saugomi. Kai
darysite rudeninį apsitvarkymą,
valyti viską duokite žinomai
firmai:

138-46 Claremont Str. — Tel. WA. 4557
30 metų valymo patyrimas

NAMAI LIETUVIŠKAME RAJONE

\$6.900, visa kaina už 6 kamb. namą
Harbord—Barthurst rajone. Proga,
nes savininkai turi jį parduoti. Įmo-
keti \$2.500-3.000.

\$8.500, įmokeiti \$3.000. Visai atski-
ras 6 kamb. namas kietom grindim,
vandeniu-alyva apšild., su dviem
garažais. St. Clarens-Dupont rajon.

\$11.700, įmokeiti \$3.500. Pusiaur at-
skiras, vandeniu-anglimi šild., 7
kamb. namas kietom grindim, mo-
derniška virtuvė. Indian Grove prie
Bloor.

\$12.000, įmokeiti apie \$4.000. Visas
mūrinis, 8 kamb. namas su vieta
garažui. Shaw prie College. Į pirk-
mo kainą įeina 3 kamb. baldai.
Perkant, į namą galima tuojau pat
kelkis gyventi.

PROGA įsigyti namą su krautuve ant
Dundas geroje vietoje prie Annette
už \$12.500, įmokeiti \$6.000. Šil-
dymas alyva, 6 gyvenamieji kambar.
\$14.900, įmokeiti \$6.500. Stiprus
mūro 9 didelių kamb. namas, labai
tinkamas išnuomavimui. Crawford
prie Bloor.

\$16.800, įmokeiti \$6.000. Mūrinis,
naujai išdekoruotas 11 kamb. na-
mas, alyva apšildomas, su vieta
garažui. Delaware prie Bloor.

\$26.500, įmokeiti \$13.000. Visai at-
skiras alyva šildomas 14 kambai-
nių mūrinis namas su 5 garažais,
plačiu įvažiavimu ir daug vietos.
8 kambariai su baldais. Bloor —
Dovercourt.

Ir daugiau namų lietuvių rajone —
vakariniame Toronte Jums mieliai ap-
rodys ir padės išsirinkti

P. LEONAS
Tel. ME. 2471.

J. J. ELLIS, Realtor
1072 BLOOR ST. W.

DEMESIO NAMŲ SAVININKAI!

Sutaupysit laiką ir turėsit potė-
gumą pakeičdami namų apšildy-
mo sistemą

- alyvine

Pardodu ir instaliuoju: Aero,
Heat Ray, Fess ir kt. alyvos deg-
tuvus — Oil Burners. Būneriai
ir darbas garantuojamas.

J. NACEVIČIUS

5 Montrose Ave., Toronto
Telefonas OL. 1523

Skambinti tarp 6-8 val. vak.

Meno Dirbinių.

WALTER KOPPEL

AUSRAUSIAUSIOS RŪSIŲ MENINIS
RANKDARBIŲ GAMININIS

IVAIRIOS DOVANOS
KILVIENŲ, IŠKILMIŲ, PROBA

Aukso sidabro papuošalai, keramikos
odas ir meno išdirbiniai. Lietuviškos
ir kitų tautų liaudies muzikos
plokštelės.

600 YONGE ST. PR. 4596 TORONTO ONT. CANADA

Receptai ir mitybos patarimai.

Dėmesio!

Pigiai ir sąžiningai taisomi te-
levizijos ir radijo aparatai.

Taip pat mes pravedame
ir televizijos instaliaci-
jas. Darbas atliekamas prity-
rusių radijo-televizijos techni-
kų. Jūsų patogumui aparatus
mes paimeime iš namų ir pri-
statome.

Skambinti telefonu OL. 5039
67 LAKEVIEW Ave., Toronto
B. Kalibatas, A. Virkutis ir Co.

BE RADIO,

elektrinių prosų, krosnių, dul-
kiasurblių, laikrodžių, skalbimo
mašinų ir tt. taisymo, Europos
aparatus pakeičiamas transfor-
matorius už \$12; bat. durų skam-
butis įrengiamas už \$6; elektr.
durų užraktas su mygtukais už
\$20; auto radio su įrengimų kom-
plektu \$60 ir kiti darbai atlieka-
mi greitai ir pigiai. Už atliktą
darbą garantuojame ir pageidau-
jant taisau namuose.

Skambinti tel. LL. 7354. Naktį
tel. MU. 8630.

RADIOMECHANIKAS

F. RICKUS

Dirbtuvė 1046 Dundas St. W.

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.

Teisininkas —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

Viktutė Bugailiskaitė

1280 King E. Hamilton, Ont.

AYRAINS BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir vairias
trumpalaikes šukuosenas,
dažo ir kerpa plaukus. Kiek-
vienas darbas yra garan-
tuojamas.

Telefonas 4-3566

STASYS PERMINAS

Generalinis Apdraudėjas
Box 328, Delhi, Ont.

Geriausiomis sąlygomis atlieku visų
rūšių draudimus. * Imigracijos reika-
loms parūpinu darbo ir buto garantijas

PARDAVIMUI:

Tabako formos su dešimim arba be
jo. Taipogi namai, sklypai ir mišios
formos. Kreipiantis laišku prašau pa-
žymėti su kokių įmokėjimu pagei-
daujate.

Atstovauja
J. W. KOCIUK,
Reals Estate, Delhi

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED
REALTORS

SAUGU — PATIKIMA

PIRKDAMI AR PARDUODAMI

pasitarkite su mūsų ekspertais.
Mes turime šimtus įvairiausių namų.

Bronius SERGAUTIS
Murray 7377
Vakarinė įstaiga
2390 Bloor St. W.

V. TUKLERIS
Hamilton 9-4121
Hamiltono įstaiga
913 Main St. E.

Kanados didžiausia nuosavybių įstaiga

Centrinė įstaiga 1172 Bay St., Toronto
Skyriausioje Ontario provincijoje

SPORTO ŽINIOS

Mūsų futbolas

"Vytis" futbolininkai pradėjus
antrą ratą jau turėjo 5 rungtynes,
iš kurių 3 laimėjo, 1 pralose ir
1 lygiomis. Pagal dabartinius re-
zultatus ir sušostas rungtynes
"Vytis" stipriai laikosi antroje
vietoje.

— Šio mėn. 14 d., ketvirtadie-
nį, Withrow parke "Vytis" žai-
džia su "Chomrocks".

— Pranas Gvildys, vienas ge-
riausių Toronto stalo tenisinin-
kų, neseniai buvo pakviestas su
keliais kanadiečiais į CBC tele-
vizijos stotį įlošti stalo teniso.
Atrodo, kad buvo filmuojama, o
vėliau gal matysime ir torontiš-
kų televizijoje.

Vaitonis vyksta į šachmatų turnyrą

Š.m. nuo rugsėjo 15 iki spalio
22 d. Saltjohadene prie Stockhol-
mo vyks pasaulinis tarpzoninis
šachmatų turnyras. Šito turnyro
5 laimėtojai eis į finalą kartu su
15 tų, kurie jau anksčiau yra
kvalifikavęsi, t.y. turi didmeis-
terių titulų. Finalinių varžybų
laimėtojas loš mačą su Botvini-
ku, pasauliniu meisteriu.

Į tarpzoninį turnyrą Chess Fe-
deration of Canada siunčiamas ir
Kanados šachmatų meisteris P.
Vaitonis. Tam yra kuriamas spe-
cialus fondas, kuriam reikia su-
rinkti \$900. Vaitonis išvyks lėk-
tuvu rugsėjo 12 d.

Pas. Olimpiadai pasibaigus

Šių metų olimpiadoje pirmą
kartą dalyvavo Rusija su di-
džiausiu dalyvių skaičiumi. Vi-
si laukė efektingo pasirodymo
auksu medalių medžiojime. Ta-
čiau taip nevyko. JAV pasiro-
dė visur pranašesnės, ypač leng-
vojoje atletikoje. Iš rusų auksu
medalių gavo moters diskome-
time ir rutulio stūmimo; čia jos
pirmavo visose trijose vietose.

Atrodo, pasiryžę nuskinti dau-
giausia laurų, rusai paruošė to-
kias komandas, kurių, pav., JAV
neturėjo arba silpnas. Teturėjo,
— pav., gimnastika ir imtynės,
ypač graikų-romėnų stiliuje.

Šiose šakose rusai pasirodė pu-
ikiai. Vien vyrų ir moterų gim-
nastikos komandos jiems davė
arti poros šimtų taškų ir juos
pastatė į pirmąją vietą.

Bet paskutinę dieną JAV sume-
džiojo net 111 taškų ir rusus
pralenkė visa kapa taškų.

Kanada olimpiadoje pasirodė
labai silpnai. Lengvoji atletika
jai nedavė nei mažiausio taško.

Taškų jai uždirbo laivelių lenk-
tynės ir vienintelį auksu meda-
lį molinių balandžių šaudyme—
17 metų jaunuolis iš Saskatoono
George Genereux. Kanados vil-
tis — krepšinio komanda — tu-
rėjo nusileisti Argentinai ir
Brazilijai, o su dviem pralaimė-
jimais išmesta iš turnyro.

Bendroje lentelėje Kanada už-
ėmė 24 vietą su 30 taškų.

Įdomesnės pasekmės

Lengvoji atletika:
100 m. finaliniame bėgime,
turbūt, pirmą kartą olimpinuose
žaidimuose buvo taip sunku nu-
statyti vietas. Chronometriniai
laikrodžiai nesiskyrė nė dešim-
tąja sekundės. Tik iš kelių de-
šimtų foto nuotraukų buvo nu-
statyta pirma vieta Lindy Re-
migino, JAV; 2 vieta — Herb
McKinley, Jamaica; 3 v. — Mc
Donald Bailey, Anglija, visų lai-
kas 10,4 sek. Pasaulinis rekor-
das, 1936 m. Berlyne Jesse
Owens, JAV — per 10,3 sek.,
dar turbūt, ilgai nebus sumuštas.

Vienu iš didžiųjų fenomenų
šioje olimpiadoje reikia laikyti

Cekoslovakijos ilgųjų distancijų
bėgiką Emil Zatopeką, laimėju-
sį 5 ir 10 km. bėgimą ir — visų
nustebimui — pirmą kartą bėg-
damas ir maratono bėgimą —
apie 42 km. Jo žmona irgi ne-
pėsčia. Ji pridėjo savo šeimai
auksu medalių ieties metime.

Rutulio stūmimo amerikoni-
jai šį kartą olimpinuose žai-
dimuose laimėjo visas tris pir-
masias vietas, (už kurias ir yra
duodami medaliai — auksu, si-
dabro ir bronzos), visi prašok-
dami 17 metrų ribą. 1 v. — O'
Brien — 17,41 m.; 2 — D. Cooper
— 17,39; 3 — J. Fuchs — 17,06
ir 4 — Otto Grigalka, Rusija —
vos su 16,78 m.

Moterų rutulį visas tris vie-
tas nusinešė rusės. Galina Zybina
pastatė pasaulinį rekordą su
15,29 mtr.

Dešimtkovė — susidedanti iš
100 m. bėgimo, šokimo į tolį, šo-
kimo į aukštį, rutulio stūmimo,
šokimo su kurtimi ir 1500 metrų
bėgimo — laimėjo Bob Mathias,
JAV, surinkdamas 7887 taškus
ir pagerindamas savo paties pa-
saulinį rekordą. Dešimtkovė yra
viena iš sunkiausių sporto šakų.
Ta dešimtį šakų rungtynėse rei-
kia atlikti per dvi dienas, kas
reikalauja nepaprastos ištver-
mės ir pasiruošimo. Dešimtkovė
laimėjus laimėjus ir visapusiš-
ko sportininko vardas.

Futbole į pusfinalį pateko Ju-
goslaviija, Švedija, V. Vokietija
ir Vengrija. Rusija iškrito
prieš pusfinalį pralošus Jugos-
lavijai. Pirmą vietą paėmė
Vengrija, nugalėdama Jugosla-
viją 2:0, Švedija — 3 vietą ir
Vokietiją — 4.

Krepšiny, kaip ir buvo laukta,
JAV užėmė pirmą vietą, nepra-
laimėjusi nei vienu rungtynių.

Paskutiniame susitikime nuga-
lėjo Rusiją 36:25. Rusų koman-
doj buvo ir lietuvių: Petkevičius,
Butautas, Stonkus. Kanados ko-
mandoj buvęs lietuvis Pukilis, o
Urugvajaus — Česlinskas.

Boksas. Nė patys amerikoi-
nai nesitiki, bet nuskynė be-
veik visus auksu medalius ir
laurus. "Rusijos" — Lietuvos
žvaigždė Algirdas Sočikas sun-
kiame svory, suplėkęs lenką,
bet, suklupęs prieš pietų afri-
kietį, nepateko į finalus, nors
buvo favorizuojamas net ameri-
kiečių ir spaudoj buvo rašoma
kaip apoloniškos išvaizdos ir su-
dėjimo atleta.

Vengrija laimėjo komandinia-
me fechtavime pirmą vietą, jų
tebelaikomą nuo 1928 metų.

Anglija, nors ir buvo favori-
zuojama kaip kurios šakos, ne-
laimėjo nei vieno auksu medalio,
išskyrus komandinį lauko joji-
mą, bet tai jau ne sportininkų
nuopelnas, o arklių.

Amerika laimėjo 41 auksu me-
dalį, Rusija tik 23.

Pagal priprastą skaičiavimą
daugiausia taškų surinkusios 10
valstybių išsirikiavo šia tvarka:
Amerika 614; Rusija 553; Ven-
grija 308; Švedija 265; V. Vo-
kietija 171; Suomija 162; Italija
158; Prancūzija 156; Cekoslova-
kija 131; Anglija 117.

Sekanti pasaulinė olimpiada
įvyks Melbourne, Australijoje,
1956 metais. Lukas.

\$10 nuolaidos, kas atsineš šį skelbimą ir pirsks nemažian kaip už \$50

Tik pažvelkit į šį modernų miegamajį!

12 gabalų moderniško stiliaus miegamasis, į kurio komplektą įeina:
lova, komoda su talpiais stalčiais, spinta, spyruoklinis matracas,
2 pūk. pagalvės, 2 kamb. lempos su gaubtuvais ir Chenille lovos
užtiesalas, Speciali žema kaina \$125. Taip pat turime įvairių kom-
plektų miegamųjų sofų, gazo ir elektr. krosnių, skalbimo mašinų,
matracų, kilimų, spintų ir visa, kas reikalinga namų apstatymui.
Duodamos lengvos išimokėjimo sąlygos. Pristatymas ir perla-
ikymas prekių veltui. Atidaryta nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.

###

MANN-MARTEL

BATHURST—KING
\$2.900 įmokėti. 9 erdvių kamb. mūrinis namas. Centrinis distrikto. Geras pajamų šaltinis.

RONCESVALLES BIZNIS
\$6.000 Geras įrengtas mėsinių darant \$5.000 mėnesinės apyvartos. 8 metams sutartis. Proga elnantiems į biznį.

DUFFERIN—BLOOR
\$9.500 6 kamb. mūrinis namas pliu žaidimų kambarys (recreation room). Alyvos apšildymas, garažas. Retais pirkimas.

\$10.500 7 kamb. mūrin. namas, ekonominis apšildymas, be garažo.

DUFFERIN—DAVENPORT
\$11.000 6 gerame stovyje kambarys namas, moderniška virtuvė, gražus kiemas. Zemas įmokėjimas.

ST. CLAIR—DUFFERIN
\$11.600 6 kamb. atskiras mūrinis namas, erdvis ir gražus kiemas, vieta garažui. \$3.500 įmokėti.

DUFFERIN—LAPPIN
\$11.900 6 kamb. mūrinis namas, naujai atremontuotas vidus, karšto vandens-alyvos apšildymas, garažas.

DUNDAS—BROCK
\$12.500 9 kamb. atskiras mūrinis namas, ekonominis apšildymas.

ROXTON RD.—HARBORD
\$12.500 7 erdvių kambarys namas, didelė virtuvė, garažas. 3 kamb. 1 augstis išnuomoti už \$65 mėn.

WESTON RD.—ROGERS RD.
\$12.900 beveik naujas 6 kamb. naujoviskasis mūrinis namas, 2 gražios virtuvės, moderniškas apšildymas, erdvis kampinis sklypas.

BLOOR—ST. CLARENS
\$13.500 8 kamb. mūrinis namas ramioje gatvėje. Dvi moderniškos virtuvės, gražiai dekoruoti kambariai. Patogus susisiekimas. Normalus įmokėjimas.

RUNNYMEDE—ANNETTE
\$13.900 6 kamb. atskiras mūrinis namas, gražus sodas, šoninis įvažiavimas.

DUPONT—CHRISTIE
\$14.200 8 kamb. atskiras mūrinis dviejų augstu namas, 3 virtuvės, karšto vandens ir alyvos apšildymas. Visas gerame stovyje Geras pajamos.

COLLEGE—MANNING
\$14.300 krautuvės patalpa (20x30) plius 6 kambariai. Garažas. Skubus pardavimas.

DUFFERIN—BLOOR
\$14.900 8 kamb. mūrinis namas, alyvos apšildymas, dvi moderniškos virtuvės, atskiras kambarys rūšij, garažas.

MANNING—BLOOR
\$15.000 8 kamb. mūrinis namas, karšto vandens apšildymas, dvi virtuvės (moderniška). \$5.000 įmokėti.

HUMBERSIDE—PACIFIC
\$15.500 6 kamb. atskiras mūrinis namas, karšto vandens ir alyvos apšildymas, privatus įvažiavimas, garažas.

INDIAN RD.

BLOOR—ST. CLARENS
\$15.500 8 kamb. atskiras mūrinis namas, vieta garažui. \$6.000 įmokėti.

INDIAN RD.—SUNNYSIDE
\$15.900 8 kamb. mūrinis namas, alyvos apšildymas, vieta garažui. Vertas dėmesio.

BLOOR—BATHURST
\$17.000 9 kamb. atskiras mūrinis namas, 3 atskiri butai: 3 virtuvės, 3 vonios. Geras pajamų šaltinis centrinėje miesto dalyje.

BLOOR—QUEBEC
\$17.900 7 kamb. atskiras mūrinis namas, erdvis ir šviesūs kambariai, moderni virtuvė, brangus apšildymo įrengimas, gražus kiemas su vaismedžiais, šoninis įvažiavimas, garažas.

\$18.500 7 kamb. atskiras mūrinis namas. Gražus erdvis vidus. Gv. kamb. 24x14. Karšto vandens alyvos apšildymas, garažas.

DUFFERIN—WALLS

ANNETTE—CLENDENAN
\$23.000 12 kamb. mūrinis pajamų namas, 2 virtuvės, 2 vonios, karšto vandens-alyvos apšildymas, didelis sklypas, 2 garažai.

Mes duodame motines paskolas pelninginti sudaryti įmokėjimų grynai. Platus informacijos ir visais kais namų pirkimo - pardavimo reikais kreiptis.

V. MEILUS

1663 Bloor St. W. — Tel. OL. 1106
Namų telef. RU. 1-0203.

MANN & MARTEL REALTORS

.. SYDSENOŠ ..

Vis įjėms bėda
Sovietiniame mitinge kalbėtojas šaukia:
— Nepamirškim, kad ką dabar turime, viską padarė darbininkai...
— Taip, taip. Jūs visada bėdą metat darbininkams.

Atkeršys
— Girdėjau, kad tavo žmona jau metė ir tą bastiną. Sako, dabar vedasi kažkokį komunistą.
— Na, tai bent ir už mane atkeršys tiems plėšikams.

Bėgedis
— Na, kai palaidojai senelį, dabar gal ir aš savo pinigus atgausiu.
— Nesigėdi, tamsta, galvoti apie pinigus tokiu liūdnu momentu.

Sunki problema
Lancashire miestelio Nelson vienas gyventojas testamentu paliko stambiā sumā pinigų, skirdamas juos miesto tarybai "Pasenusių mergaičių namams" pastatyti ir išlaikyti. Pinigų užtenka, bet taryba niekaip negali nustatyti, kokios mergaitės laikytinos pasenusiomis.

Kaip įvykdyti?
— Kas tamstai, pone Laukaiti?
— Aš taip nusišaldžiau, pone daktare, kad nebežinau nei ką daryti.
— Pirmiausia paruoškite kojomis karštą vonią. Žiūrėkit, kad nesušlapumėt kojų...

Gyvybę arba pinigus!
Kalbasi dvi geriausios draugės:
— Žinai, vakar turėjau sunkią dieną. Pasipiršo gydytojas ir bankininkas.
— Taip, taip... Vadinasi, turėjai spręsti: gyvybę arba pinigus.

Pakankamas pasiaiškinimas
— Jaunuoli, ar vogdamas marškinius nepagalvojai apie savo motiną, — gaudina teisėjas jauną nusikaltėlį.
— Kad marškiniai buvo vyriški, pone teisėjau.

Dr. Aleksas Valadka

Gydytojas ir chirurgas
1081 BLOOR ST. W.
(tarp Dufferin ir Dovercourt)

Prima liginis ir gimdyves šokiadieniais nuo 2-4 val. p.p. ir 6-30-8 val. vak. arba pagal susitarimą

Telefonas ME. 2933

DUODAME GERIAUSI PATARNAVIMĄ NAMŲ PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALAIS VISAME MIESTE.

\$2.000 įmokėti, 6 kambarių namas, pilna kaina \$7.800.
\$2.500 įmokėti, 7 kambarių namas, pilna kaina \$9.900.
\$3.000 įmokėti, 6 kambarių, dviejų virtuvių, atskiras plytinis namas. Likusi skola vieno mokesčio. Pilna kaina \$11.700.
\$3.500 įmokėti, 8 kambarių plytinis namas, pilna kaina \$12.500.
\$5.000 įmokėti, 8 kambarių, plytinis, atskiras namas, geros pajamos, pilna kaina \$14.700.

Turime visą eilę kitų namų Jums prieinamomis kainomis.
PRAŠOM KREIPTIS:

JONAS MATULAITIS

Telefonai: KL 0994 arba namų ME. 1740

BUTCHER and ARMSTRONG

REAL ESTATE
758A Yonge Str. (prie pat Bloor St.), Toronto, Ont.

Specialus rugpjūčio mėn. išpardavimas

Lietuviškai kalbas kaikininkas
Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kaillai. Kaillinių taisydas ir persiuvimas.
Duodama lengvą išsimokėjimą
BERGMAN FUR CO TORONTO
197 Spadina Ave. Prieš atėdami skambinkite: EM 4-6509

TEL. WA 6812 587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų
Dirbame pagal užsakymus baldų — chesterfield ir studio — komplektus ir parduodame kilimus.

- lovų komplektai,
- stuvams mašinos,
- krosnys ir tt.

Kalbame rusų kalba

Pagal sąlygas
Savojos miestely Courchevel ant pašto dėžučių užrašyta, kad jos tuštinamos ir pastaba: "Žiemą rytinis dėžučių tuštinimas atliekamas išvakariais".

Mokesčių inspekcijoje
— Mes suklydome vertindami tamtos žmonos turta.
— Aš taip pat!

Mokykloje
— Jonuk, kodėl neparašei rašinio "Viena diena namie"?
— Kad mama sako, mūsų šeimos santykiai svetimiams negali rūpėti, pone mokytoju.

LICENZIJUOTI ELEKTRIKAI

J. Barakauskas ir J. Vaitkus
Viskas nuo durų skambučio iki pilno namų instaliavimo.
119 PERTH AVE.
Tel. KE. 2667

NAUJI PASIŪLYMAI

skambinkit tel. KE. 9459

Jonui Matulioniui

- Crowford gt. netoli College Ave., 8 šviesių kamb. kampinis namas. Kaina — \$11.000. Grynais — \$3.000.
- Shaw Ave. netoli Dundas Str., didelės namas. 16 kamb. su 4 virtuv., garažas. Be buto soviniukui — \$270 mėnesių pajamų. Kamernis namas. Kaina — \$20.000. Grynais — \$3.000.
- Montrose gt. netoli Bloor. 6 kamb. šviesus namas. Garažas. Kaina — \$11.500. Grynais — \$4.000.
- Markham g. netoli Dupont. 8 kamb. barių namas. Garažas. Kaina — \$14.000. Grynais — \$5.000.
- Moutray, prie College ir Dufferin. 6 kambarių ir 2 vonių. Garažas. 2 vonios. Kaina — \$11.000. Grynais — \$3.500.
- Yra ir daug kitų įvairių namų įvairiomis kainomis.

R. TESLIA

REAL ESTATE
863 Bloor St. West, Toronto
(prie Ossington)
Tel. KE. 9459

Dr. A. Pacevičius

Gydytojas ir Chirurgas
314 BATHURST ST.
Toronto
Namų adr.: 6 Marshall St.
NAUJI TELEFONAI:
Kabineto EM. 6-2696
Namų OL. 4778 arba LL. 5769

Kalbamos valandos:
Kasdien nuo 11-12 val., 2-4 val. po pietų ir 7-9 val. vak. Šeštadieniais nuo 12 iki 3 val. p.p. Sekmadien, pagal susitarimą.

PARDUODAMI NAMAI

SUNNYSIDE
Prie Howard Park Ave.
\$16.000 atskiras, 10 kamb. plus uždara veranda. 2 modern. virtuvės, vand. alyva, šild. Didelis kiemas ir garažas. Įmokėti apie \$5.500. Turi išvykti iš miesto skubiai ir pigiai parduoda.

\$18.000 atskiras 11 kamb., visi gražiai dažyti. 3 virtuvės, viena labai moderni. Vand. alyva šildomas. Rūšys dažytos ir randasi dvilukais kambarys. Vieta — garažui. Įmokėti \$5.500. Tikrai geras ir komfortiškas pirkiny.

WELLINGTON - YONGE ST.
\$41.500 Geras stovy 4 augstų namas biurams. Gryno pelno per metus \$7.000. Įmokėti \$18.000. Gera proga investavimui.

RESTORANAS
\$12.000 Lietuvių - ukrainiečių rajone. 54 vietos. Gerai įrengtas. Virš \$1.5500 savaitinės apyvartos. 6 gyven. kambariai. Įmokėti apie \$5.000.

SKLYPAS SU NAMU
\$5.800 Long Branch, prie tramvajaus linijos pabaigos. Prie upės ir ežero. Namelis iš 4 kambarių. Didelis sklypas 50 x 90. Garažas. Skubiai parduodamas atskirai sklypas po \$35 pėda.

NIAGARA—BATHURST ST.
\$1.000 įmokėti. Pusiau atsk., mūro namas. 6 kamb., kieto medžio grindys. Kaina \$7.000.

BROCK ST.
\$12.000 Atskiras, mūrinis, 10 kambarių senesnis namas, bet naujai atremontuotas. Įmokėti \$4.000.

DOVERCOURT RD.
\$13.000 Atskiras 11 kamb. mūrinis namas geram stovy. Duplexas—dviejų augstų. Įmokėti \$4.000.

DUNN AVE.
\$16.500 Atskiras, 9 dideli ir šviesūs kambariai, 3 virtuvės. Kieto medžio grindys. Tvirtas masvinis ir gražus namas. Didelis kiemas ir 3 garažai. Išrenkama nepaprastai didelė nuoma. Įmokėti apie \$5.500. Patartina susidomėti.

Dėmesio!
Dabar yra išleistas įstatymas duodas savininkams didesnes teises lengviau iškaustyti nuomininkus. Turime namų su nuomininkais, kurie yra žymiai pigesni. Tad patartina ypač šeimoms tokius namus susidomėti.

Paskolų gavimui, visokeriopam apsidraudimui ir įvairiai kaimo namų, būsių pasirinkti, ypač lietuvių rajonuose prašome kreiptis į

Dr. J. Kaškelis

Skambinti tel.: WA. 2646, WA. 2647 ir WA. 2648.
575 Queen St. W. (prie Bathurst)

R. TESLIA

Real Estate & Insurance Broker

— Stockholmas. — Šnipų byloje 6 kaltinamieji nuteisti kalėti nuo 8 mėn. iki gyvos galvos, o vienas išteisintas.

AKIŲ SPECIALISTAS M. STEFANUK (optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga
Bathurst Medical Building
312 Bathurst. Telef. EM 3-6373

BR. BUKOWSKA, R.O. AKIŲ SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suatugusiems ir vaikams. Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadien. pagal susitarimą.
55 St. John's Rd. W. Toronto kampas 94 Laws St.
Tel. LYndhurst 0052

DANIEL D. STOKAL B.A. TEISININKAS, ADVOKATAS, NOTARAS

Kalbu slavų kalbomis.
Room 204, 221 Victoria St.
Office EM. 6-1753
Res. tel. LY 5797

DĖMESIO!

Lietuviai Elektros — Radio Technikas
ANTANAS ČEPONIS

Taisau visų firmų radio aparatų, patefonus ir kitus toje srityje susijusius darbus atlieku greitai, pigiai ir sąžiningai.
Darbas garantuojamas.
Paskambinus atvažiuoju į namus tel. KE. 1080.
190 Wright Ave., Toronto

DĖMESIO!

Valgyklą "BALTIC"
870 DUNDAS ST. W., TORONTO, Ont
perėmė naujas savininkas. — Valgiai gaminami pagal lietuvių skonį iš šviežių produktų. Gamina prityrusios virėjos
Sav. Feliksas Jonynas

— Edmontonas. — Albertos rinkimus laimėjo jau 4 kadencijas valdanti partija — Social Credit — gavusi 45 balsus, kai liberalai tegavo 2, CCF ir konservat. po 1. Dar 11 vietų nepaaiškėjo.

DR. A. RATINOW L.M.C.C.

Dirbęs Europos ir Kanados ligoninėse. Vidaus ligų specialistas (širdies, astmos, reumatizmo, skilvio ir kt.)
479½ Euclid Ave., Toronto
Tel. RA. 6708.

BRONIUS SERGAUTIS

Toronto, Ont., tel. KE. 7593.
Paskolos statyboms, NHA paskolos, paskolos perkant namus.
Pinigų investavimas.
Tarpininkavimas įvairiose įstaigose bei sudarant pirkimo-pardavimo dokumentus.
Įvairūs draudimas.

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN

B.A., M.D., L.M.C.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos 2-4.30 ir 7-9 po pietų
386 Bathurst St. Toronto
Tel. WA 1344

DR. F. TICKETT

Gydytojas ir chirurgas
Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų
11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef.: WA 3754

DANTISTAS Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 popiet
386 Bathurst St. Toronto
Tel. EM. 4-6515

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS
838 Dundas St. W. Toronto (kampas Euclid Ave.)
Prima vakarais pagal susitarimą.
Tel. WA 9822

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs (EE—EEE)
1438 Dundas St. W. Toronto (prie Gladstone)

"EUROPA" FOTO STUDIO

Tel. WA 6849
615 Queen St. W. Toronto
Mūsų specialybė vestuvinės, šeimų nuotraukos ir spalvoti portretai
Darbas pirmos rūšies

AKIŲ SPECIALISTAS L. LUNSKY. R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištrina akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą
Kalba slavų kalbomis
470 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924

DAŽAI IR SIENOMS POPIERIS!

Vaškas, šepčiai, terpentinas
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Toronto, Ont.
Tel. EM. 4-2715

Lietuviai važiuokite vasaroti!

O. E. NARUSIŲ VASARNAMI
"FOUR OAKS" TOURIST HOME
Leamington, Ont., 318 Erie St. South.

Greitas ir geras patalpinimas, lietuviški valgiai, saulėtas Erie ežero krantas.
KAINOS: Vienam asmeniui kambarys ir maistas savaitę \$25.—
Tik kambarys vienam asmeniui \$15.—
Tik kambarys dviems asmenims \$20.—
Tik kambarys trimis asmenimis \$25.—

Tiesiog iš fabriko
5 metų garantija!

5 gab. virtuvės chromo komplektas — \$59.50
3 gab. fotelis (chesterfield) — 99.00
3 gab. miegamojo komplektas — \$79.50
Davenport lova (Chesterfield) — \$49.50
Kėdės (Hostess) — \$12.95

DIRECT FURNITURE SALES

480 YONGE ST., TORONTO
(1 blokas į šiaurę nuo College St.)
ATIDARYTA VAKARAIŠ IŠ 9 VAL.
Lengvos išsimokėjimo sąlygos.
Skambinti Midway 1213

F.N.

RADIO AND TELEVISION SERVICE
Phone OL. 3356
236 GLADSTONE AVE. (prie Dundas St. W.) TORONTO, Ont.
Atidaryta nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Felix Norvydas

Mes dirbame 24 valandas

THE VICTORY FLORIST

Mūsų krautuvė dvejose vietose:
749 QUEEN ST. E. Tel. RL 5804
576 QUEEN ST. W. Tel. EM. 3-1618

Dėmesio!

Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas.

Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams naują savo adresą:
7 Havelock, Toronto. Telef. LL. 4576
ANT. JUOZAPAITIS

Dėmesio!

PARDUODU VYRISKUS ir MOTERISKUS LAIKRODZIUS.
Lietuviams papigintos kainos. Garantuoju penkiems metams.

ANT. SLABOSEVICIUS
Jewellery and Watches Importers Agent
1330 Dundas St. W. Toronto. Tel. LA. 1306
Kreiptis vakarais tarp 6-8 val.

Atsinešk šį skelbimą — 10% nuolaidos!

Naujas atradimas sustabdymui: galvos niežėjimą, plaukų kritimą pleiskanoms.
Shampo o — \$1.60. Tonic — \$1.40

Sėkmingi rezultatai arba gražinan pinigų

GOLDENBERGS HAIRDRESSING

Ilgalaikio sušukavimo ir plaukų dažymo specialistas
Atdara vakarais
1133 DUNDAS ST. W. (prie Ossington Ave.) Telef.: ME. 8117

YORK PACKING CO. LTD.

104-106 Trowell Ave., Tel.: JU. 2794, JU. 5197. Toronto 9, Ont.
Mes gaminame geriausios kokybės produktus:

šviežią, rūkytą ir virtą mėsą, įvairias dešras.
Rinkos kainomis.

Priimami užsakymai vestuvėms, piknikams, pokyliams.

Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas

Ed. KONDRATAS

Turiu didelį pasirinkimą anglišių ir vietinių medžiagų kostiumams ir paltams. Visus siuvimo darbus atlieku skoningai, punktualiai ir pigiai.
1113A Dundas St. W. (netoli Ossington), Toronto, Ont., Canada
Telef. LL. 9626

Dėmesio, Tautiečiai!

PIGIAUSIAS IR GERIAUSIAS BATŲ TAISYMAS
yra tik lietuviškoje
"SIMON" batų taisymo dirbtuvėje
812 DUNDAS ST. W., TORONTO
Vyriški puspalčiai ir kulny \$2.75 Moteriški ogšti kulny 30c.
Moteriški ogšti pusp. ir kuln. 1.75 Moteriški žemi kulny 40-50c.
Sportiniai 2.25 Vyriški kulny 75-85c.
SAV. S. ANDRIEKUS

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turintį 30 metų profesinę praktiką
Kalbu lenkiškai

TORONTO, Ont.

Motery šventė
Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiais, KLRK Moterų Dr. jos Toronto skyrius švenčia savo Globėjos švenčiausios Pamelės Marijos Dangun Ėmimo šventę rugpjūčio 15 d., kuri yra nukeliama į 17 d., sekmadienį. Numatoma sekanti programa:

1. Šeštadienį, t.y. rugpjūčio 16 d. 19.30 val. susikaupimo valandėlė lietuvių bažnyčioje.
2. Sekmadienį, 17 d. 10 val. Šv. Mišios ir bendra Šv. Komunija. Tuoj po šv. Mišių agapė klebonijos patalpose.

Visos narės ir prijauniančios kviečiamos dalyvauti. Šventės visas maldas skiriame už lietuviškų šeimų vienybę. **Valdyba.**

Šį sekmadienį, rugpjūčio 17 d., bažnyčioje per 11 val. pamaldas giedos L. op. solisto K. Oranto mokinyš L. Januška.

Lietuviškos radijo valandos pereiną šeštadienį nebuvo dėl nelaimės radijo stoty — užsidegė elektros laidai.

Toliau programa bus transliuojama normaliomis valandomis — šeštadieniais 3-4 val. pp.

Šerinkų susirinkimas
Toronto Lietuvių Namų Fondo Valdyba šaukia visuotinį šerinkų susirinkimą rugpjūčio 16 d. 7 val. pp. savo namuose 1129 Dundas St. W.

Dienotvarkėje Lietuvių Namų administracijos organų rinkimai. Kviečiami visi šerinkai skaitlingai dalyvauti.

TLNF Valdyba.

Amerikos Balsas
pereitą trečiadienį pertransliavo pasikalbėjimą su SLA suvažiavimo atstovėmis iš Toronto, pp. Yokubyniene ir Indreliene.

Pasikalbėjimą vedė p. Labanuskas. Buvo paliestas Kanados lietuvių gyvenimas, organizacijos ir spauda. Pabaigoje abi ponios tarė sveikinimo žodį kraštie.

Salomėja ir Balys Sakalauskai pereitą šeštadienį susilaukė dukrelės. Laimingasis tėvas per du pirmuosius metus yra buvęs KLK Kult. Dr. jos pirmininkas, ypatingai daug dirbęs sutvarkant laikraščio leidimo reikalus, kurį laiką rašė apžvalgas ir dabar tebėra draugijos valdybos narys. "TŽ" kolektyvas laiminguosius tėvus sveikina ir džiaugiasi jų džiaugsmais.

Atžymėti mokiniai
Toronto laikraščiai paskelbė anglų kalbos mokėjime pasivymėjusius 13 skyriaus 9 mokinius. Jų tarpe trys nauji kanadiečiai: ukrainietė, latvaitė ir lietuvis Jurgis Anyšas, Dr. M. Anyso sūnus.

Persikėlė į Ameriką
Buvęs Toronto liet. bažnyčios choro choristas Stasys Stasiūnas rugpjūčio 6 d. apledo Torontą ir išvyko gyventi į Čikagą, kur gyvena jo dvi seserys išvykusios iš Lietuvos prieš 25 metus. Visa Stasiūnų giminė buvo geri dainininkai. Vienas brolis, Jonas Stasiūnas, dabar Lietuvoje žymus operos solistas, kitas brolis, Antanas, lanko Vilniaus konservatoriją. Čikagoje gyvenančios seserys taip pat buvo Lietuvoje savo apylinkės geriausios dainininkės.

Lenkai įsigijo išvykom veitą
Rugpjūčio 3 d. Toronto lenkai iškilmingai atidarė išvykų parką naujai pirktame 100 akrų ūkyje tarp Palermo ir Milton. Parkas pavadintas Wl. Sikorsko vardu, o visas ūkis pavadintas Lenkišku kaimu — "Polish Village".

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto
Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — šeštadienį, rugpjūčio 14, 15, 16 d.
1. FATHER'S LITTLE DIVIDENT — Spencer Tracy, J. Bennett
2. DESERT HAWK — spalvota — Yvonne De Carlo, R. Greene

Pirmadienį — trečiadienį, rugpjūčio 18, 19, 20 d.
FLAXY MARTIN — tik suaugusiems — Virginia Mayo, Zachary Scott
3. KILL THE UMPIRE — Wm. Bendix, Una Merkel

LINKSMI IR IDOMUS PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

Lietuvis pigiai perveža baldus,
bagažą, prekes ir kit.
VEŽAMA IR Į PROVINCIJĄ.
Kreiptis:
9 Pearson Ave., Toronto
Telefonas LO. 8828

VISI Į TORONTO GEGUŽINĘ!

kuri įvyks Žolinių sekmadienį, rugpjūčio 17 d., tik 8 mylios nuo lietuvių bažnyčios, vakari-niame Toronte. SUMMERVILLE PRIE UPELIO ETOBIC CRIK.

Važiuoti: Bloor W., Kingsway keliu No. 5 Hamiltono link, už Malton kelio kryžkelės raudonų šviesų.

Gegužinės vieta — prie pat kelio Nr. 5, dešinėje pusėje, obelių sode, prie sraunaus upelio.

GERAS ORKESTRAS. ŠOKIAMS PLATFORMA. GAUSUS BUFETAS. LOTERIJA.

Kelionė autobusais papiginta. Jie išeis nuo lietuvių bažnyčios 12—3 val.

Nepraleiskite geros progos tradicinėje Žolinės šventėje su šeima pasidžiaugti gražioje vakarinio Toronto gamtoje ir žolynuose.

Liet. Parapijos Komitetas.

Toronto, Hamiltono, Wellando ir kitų apylinkių lietuviai!
BAIGDAMI VASAROS SEZONĄ, RUGPJŪČIO 24 d. VISI SUVAŽIUOKIME!

Didžiausią Gegužinę,

KURIA RENGIA TF HAMILTONO SKYRIUS

Ji įvyks BRIDGEMAN'S ūky, ten kur ir pirmoji. Tarp kitų įvairių būs ir šaudymas šrateliais. Gros puikus BENNI FERRY orkestras, kurio muziką perduos stiprus mikrofonas su rupu. AUTOBUSAI nuo TORONTO liet. bažnyčios, 941 Dundas St. W., eis 1 ir 2 val. po pietų. Iš HAMILTONO nuo italų bažnyčios — nuo 2 iki 3 val. po pietų.

PRAZIA 2 val. po pietų.

Veiks įvairūs bufetas

Gegužinės vieta yra apie 15 mylių nuo Hamiltono Toronto kryptimi. Važiuoti 5 keliu ir prie "Boy scouts Camp" rodyklės pasukti į šoninį vieškelį, kur gegužinės vietą rodyt specialūs ženklai. Visi, visi į šį didįjį plačiosios apylinkės lietuvių sąskrydį!

TF A-bės Kanadoje Hamiltono sk.

Mieli torontiečiai!

TF Hamiltono sk. rugp. 24 d. Bridgeman's ūky, ten pat kur ir anksčiau ruošdavo, rengia didelę gegužinę. Autobusai nuo Toronto liet. bažnyčios kursuos nuo 1 iki 2 val. Kelionė ir abi pusės kainuos \$1.50.

Labai maloniai kviečiame Tamstas į šią sezono uždarymo gegužinę, kuri įvyks vienoje mėgiamiausių vietų ir, tikime, savo skaitlingumu pralenks iki šiol tu rėtas. Jos visas pelnas skiriamas mūsų svarbiems lietuviškiems reikalingam!

TFA Hamiltono sk.

Lietuviška vasaros kolonija prie Georgian Bay

Prieš kurį laiką abiejuose Kanados lietuviškuose laikraščiuose buvo minėta, kad prie mūsų Palangos pajūrį primenančio Georgian Bay pardavinėjami žemės sklypai vasarnamiams statyti. Mūsų tautiečių susidomėjimas taja vieta buvo tikrai nemažas. Gauta pasiteiravimų net iš tolimosios Albertos, o ypač susidomėjo torontiečiai.

Iki šiol sklypus yra pirkę: Kulyš 5, Martinkaitis 4, Grigaitis 4, Masionis 4, Januškevičius 4, Pranckūnas 4, Morkūnas 3, Skrinškas 3, Vaitkus 3, Audzevičius 3, Valatka 2, Girdauskas 2, Giedraitis 2, Vengris 2, Šveinauskas 2, Juozapavičius 2, Vaskelis 2, Petrušis 2, Petrušis II 2, Jasiukas 1,5, Matulevičius 1,5, Petravičius 1.

Likę yra jau nedaug ir mažesnio pasirinkimo sklypų, bet pageidaujantieji galėtų susirasti ir sau tinkamesnį. Tikėtina, kad mūsų tautiečiai ateityje turės galimybės sukurti lietuvišką koloniją su visomis teisėmis savarankiškai veiklai vienu ar kitu atveju svetimųjų tarpe sudarydami reikalingą balsuotojų skaičių. Pažymėtina, kad naujai išplanuota ir kylanti Springhurst vasarvietė turi tendencijos ateityje įnašus, jei ne padvigubinti, tai bent atnešti gerus procentus.

S. P.

Vedybos — krikštynos
Praėjusį šeštadienį Toronto leit. kat. bažnyčioje susituokė: Edmundas Cibas ir Stanislava Apanavičiūtė, Paulius Remeika ir Pranė Rukšytė.

Pakrikštyta: Raimundas Vytėnis Juozapavičius, Liucija Virgė Reginaitė, Silvija Janina Zalagėpaitė ir Jonas Dainius Žutautas.

BALTIC CARTAGE & MOVERS

pergabena baldus, specialistas pervežti šaldytuvus. Transportas visų rūšių. Didelis sunkvežimis. Informacijų kreiptis OL. 1403
9 Delaware Ave., Toronto, Ont
24 valandų tarnyba.

TORONTO JŪROS SKAUCIŲ LAIVAS "VANDENĖ"

1952 m. rugpjūčio mėn. 15 d., penktadienį, rengia
NEPAPRASTĄ ŠOKIŲ VAKARĄ

PUIKIOJE PALACE PIER SALEJE

Gros 15 žmonių orkestras

Įėjimas \$1.25

Torontiečiai, Hamiltoniečiai

š. m. rugpjūčio 24 d.

visi į didžiausią gegužinę
prie Medad ežero

į p. Narušų ūkį.

Pelnas — skautams.

Rengėjai.

Mielą idėjos draugą

Dipl. Inž. KAZI GAPUTĮ ir VILMĄ MURNIKAITĘ, sukūrusius lietuvišką šeimą, sveikina ir daug laimės ateičiai linki

Toronto Ateitininkai.

Mielus

STASĖ APANAVIČIŪTĘ ir dipl. inžinierių EDMUNDĄ CIBĄ, sukūrusius šeimos židinį, sveikina, daug laimės ir saulėto gyvenimo linki

J. Vaitkevičiūtė, O. ir O. Keršis,
J. ir O. Matukaiciai, J. Bendoraitis.

Dr. A. Pacevičius
grįžo iš atostogų ir padėjo darbą normaliomis valandomis.

The Telegram
išspausdino Olgos Savitskas iš Ausonia, Conn., laišką, kuriame reiškia pasitenkinimo dėl anksčiau išspausdinto straipsnio, paremiančio Lietuvos kovą dėl nepriklausomybės. Autorė prašo ir daugiau tokių straipsnių spausdinti.

Išnuomojami 2 kambariai III-me augšte. Galima virti. 523 Euclid Ave. Tel. PR. 1089.

Išnuomojamas kambarys antrame augšte frontinis, vedusių porai arba dviems asmenims. Labai geras susisiekimas. Dundas-Lisgar kamps. 52 McKenzie Cresc. Tel. OL. 4166.

Išnuomojamas 1 kambarys I-me augšte moteriai. Galima naudotis virtuve. Telef. LO. 0135.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė be baldų, suaugusiems, gražiame rajone — 327 Durie St., tel. RO. 1208.

Išnuomojamas 1 kambarys ir virtuvė 236 Crawford St. Telef. KE. 2245.

Išnuomojamas kambarys su baldais vienam asmeniui. Kreiptis 297 Clendenan Ave., prie High yra vanduo. Kreiptis 61 Indian Park, po 5 v. vak., tel. MU. 5011.

Išnuomojamas gražus frontinis kambarys vienam asmeniui II augšte Glendonwynne Rd., High Park rajone. Kreiptis vakarais po 6 val. tel. MU. 2914.

II-me augšte išnuomojamas frontinis kambarys ir virtuvė šeimai ir du kambariai viengungiams, arba 3 kamb. ir virtuvė vienai didesnei šeimai. Teirautis 286 Roxton Rd., tel. LL. 5730.

Išnuomojamas frontinis kambarys su saloniiniais baldais. Galima naudotis virtuve. Pageidaujama 2 mergaitės arba vedusių pora. Kreiptis 165 Gladstone Ave., tel. OL. 1950.

Ieškomas kambarys ir virtuvė be baldų. Pageidaujama gražiame rajone. Skambinti KE. 842 bet kuriuo laiku. Tuo pačiu tel. numeriu išnuomojamas gražus kambarys vyrui ar mergaitei.

Išnuomojami 2 butai — 2 kambari virtuvė III augšte ir 1 kamb. ir virtuvė II augšte ir 1 kambarys viengungiui, o I augšte ofisui du kambariai. 1649 Bloor St. W.

Išnuomojami 2 kambariai III augšte su baldais. Randasi patogioje susisiekimo vietoje — Runnymede-Annette rajone. Tel. LY. 0305.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė III-me augšte. Virtuvėje yra vanduo. Kreiptis 61 Indian Rd. Crs. Tel. LA. 7362.

DAŽYTOJAS

KAROLIS ABROMAITIS

Atlieka vidaus ir lauko namų dažymo darbus.
464 Salem Ave. N., Toronto

MONTREAL, Que.

Paskutinė CLOK dovana
Pastarajame posėdy C LOKas nutarė KLB Kr. Tarybos suvažiavimą šaukti rugpjūčio 30 — rugsėjo 1 d. Montrealyje.

Nutarimas būtų visiškai tvarkoje, jei čia nebūtų kelionės išlaidų klausimo. Iš 40 Kr. Tarybos atstovų 23 gyvena Toronte. Jei suvažiavimas būtų buvęs sušauktas Toronte, jų kelionės išlaidos atpultų. Labai sumažėtų arba visai atpultų išlaidos 3 atstovų, gyvenančių Hamiltone ir 1 St. Catharines. Prisidėtų, tiesa išlaidos atstovų, gyvenančių Montrealy, bet jų tik 7. Iš visų 40 atstovų tik dviems kainuoja beveik vienodai nuvykti į Torontą arba Montreali, tai atviesiems. Visiems kitiems—31 tenka vykti iš Toronto arba per Torontą arba kitu keliu (pav., iš Manitobos ir Vakarų provinc.). bet žymiai toliau.

Kadangi vienam asmeniui kelionė geležinkeliu tarp Toronto ir Montrelio kainuoja per \$20, tai už 31 atstovo kelionę teks sumokėti apie \$620 viršaus. Iš tos sumos atskaiciūs apie \$140, kuriuos reikėtų sumokėti už kelionę 7 atstovų gyvenančių Montrealy, suvažiavimą šaukiant Toronte būtų sutaupyta apie \$480.

Sios paskutinės dovanos lietuviškai Kanados bendruomenei CLOKas, atrodo, visdėlio turėjo išvengti.

Už varsto nuo taikinio
Bloga kai norima ką pulti ir žmogus nežino kaip. Susipainioja ir į komišką padėtį patenka.

"NL" Nr. 31 vedamajame p. Kardelis užsipuola VLIKą, kad nieko nesą padaryta Lietuvos valstybės sienų klausimu. Esą

tik "NL" tuo susirūpinusi. Ji išspausdinusi prof. Ivinskio "labai rimtą, gražiai argumentuotą studiją" ir iš "Aidy" perspausdinusi prof. K. Pakšto straipsnį.

Perspausdinti labai didelis nuopelnas! Bet kažin ar p. Kardelis neraudonuoja puldamas VLIKą, kai pats žino, kad prof. Ivinskio studija atsirado kaip tik VLIKui prašant ir buvo multiplikuota prieš 5 metus VLIKo reikalams. Gaila tik, kad "NL" gavusi vieną tokį egzempliorių, jį perspausdino su daugybe klaidų. O p. Kardelis gal net nežino, kad jo spausdinamosios studijos pirmoji redakcija vėliau buvo žymiai papildyta ir pakeista. Prof. Ivinskis gal net nežino, kad jo spausdinamosios studijos pirmoji redakcija vėliau buvo žymiai papildyta ir pakeista. Prof. Ivinskis gal net nežino, kad jo spausdinamosios studijos pirmoji redakcija vėliau buvo žymiai papildyta ir pakeista. Prof. Ivinskis gal net nežino, kad jo spausdinamosios studijos pirmoji redakcija vėliau buvo žymiai papildyta ir pakeista.

Vadinasi, išeina, kad ir šiuo klausimu VLIKo rūpinasi. Deja, jo vieno. Gal p. Kardelis galėtų nrodyti, ką panašaus yra padaręs kad ir "šešas" arba kas kitas, su kuriais p. Kardelis stoji petys į petį VLIKo griauti.

St.
— Londonas. — Gromyko įteikė karalienei kredencialus. AP korespondentas rašo, kad jis turėjęs viską, ko reikalauja etiketas, išskyrus šypsnį.
— Los Angeles. — 14 komunistų vadų, už konspiratyvinę veikimą bei kurstymą nuverstį valdžią, nuteisti po 5 m. kalėti ir po \$10.000 baudos.

Pranešu mieliems tautiečiams,

kad nuo rugpjūčio mėn. pradžios

atidaryta nauja lietuviška kirpykla

249 OSSINGTON AVE. (prie Dundas), TORONTO

Savininkas V. LASTAUSKAS

Šios savaitės namų pirkimai:

Bloor ir Crawford gatvių rajone:

\$13.000 8 kambarių plytų namas, didelis sklypas, garažas, labai gerame stovyje. Įmokėti tik apie \$4.500.

Roncesvalles ir Fern gatvių rajone:

\$12.500 7 kambarių plytų namas, vandeniu apšildomas, su garazu. Įmokėti tik \$3.000. Balanse atviras morgičius.

A. GARBENIS

Vakaris HY. 1543

MENARY & SON REAL ESTATE

431 Roncesvalles Ave. Toronto. Tel. LL. 1112

VISADA IR VISUOMET

įvairius apsidraudimo reikalus Jums sutvarkys

J. BERŽINSKAS

1212 Dundas St. W. Toronto - - - Tel. LA. 9547 ir MU. 3940

Šios savaitės namų pirkimai:

\$16.800. Geoffrey ir Roncesvalles rajone, 9 kambarių, vandeniu šildomas, atskiras namas. Įmokėti \$5.000.

\$16.000. Quebec Ave., prie Bloor, 7 kambarių, atskiras namas su garazu. Vandeniui alyva šildomas. Įmokėti apie \$5.000.

\$16.800. Crawford St., prie Dundas, 8 kambarių atskiras namas, naujai atremontuotas. Įmokėti \$5.800.

\$12.000. Wright Ave., prie Roncesvalles, apgyventas namas, 8 kambarių, 2 virtuvės. Įmokėti tik \$3.000.

Klauskite: V. Andrejausko-Andrews

LA. 2763 ir LA. 6101

Geresniam namų pirkimui ir geresniam patarnavimui ir teisingam patarimui pirkite per

H. M. DAVY & CO

105 Roncesvalles Ave., Toronto
LA. 2763 LA. 6101